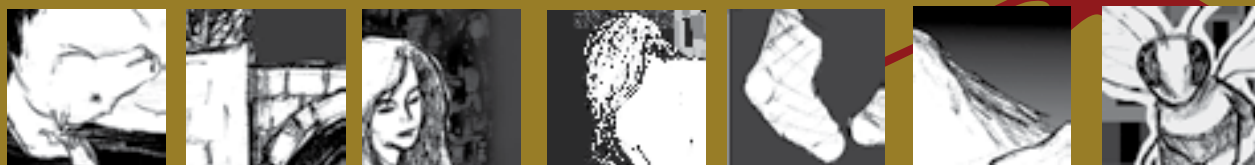

Tempus
era
Tempus

© 2012 Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL)

Il·lustracions: [Beni López Izquierdo](#)

Disseny gràfic: [Saó Disseny](#)

Coordinació del projecte: [Alícia Company](#), CNL El Prat de Llobregat

Permesa la reproducció, la distribució i la comunicació pública de l'obra sempre que se'n reconegui l'autor (en aquest cas, el CPNL), se'n faci un ús no comercial i no se'n facin obres derivades.

a diversitat és quelcom especial que tots
tenim en comú...

Carl Jung

Temps era temps, i encara és temps de llengua

Més enllà de les lliçons de llengua, hi ha accions que ajuden a fer del català una llengua de tots.

Teniu al davant una d'aquestes accions. Es titula *Temps era temps* i forma part del projecte d'acolliment lingüístic que porten a terme conjuntament el Consorci per a la Normalització Lingüística, l'Ajuntament

del Prat de Llobregat i la Generalitat de Catalunya, gràcies a l'acció conjunta amb persones, entitats i institucions de la ciutat del Prat.

Aquest llibre digital és el resultat d'un treball de curs fet, concretament, per alumnes dels cursos de català del Centre de Normalització Lingüística del Prat de Llobregat, el Centre de Formació d'Adults Terra Baixa i el Centre de Promoció Social Francesc Palau. Els protagonistes del llibre són les persones que estudien català: els alumnes ha proposat els contes i n'han interpretat els personatges. Diverses persones de diferents entitats culturals de la ciutat han col·laborat en la narració. A més, cada conte està ambientat amb un fons musical que, especialment compost per a aquest projecte, recorda la música tradicional dels països d'origen dels estudiants.

Catalunya, terra d'immigració i d'acollida, sap perfectament

què significa sentir-se d'un lloc, d'un país, fer-te'l teu i que aquest país també et senti seu. I vet aquí que 14 contes de diversos llocs del món, referents de diferents cultures i de diferents llengües, constitueixen un treball a favor del coneixement mutu, de la cohesió i de l'arrelament de les persones al país.

Que vegi la llum és fruit i expressió d'un interès comú: la inquietud per la cultura, l'esforç per aprendre i la il·lusió per crear a partir de l'expressió escrita i de la llengua com a mitjà.

La llengua catalana ha tingut la gran sort de tenir moltes persones conscients de la responsabilitat col·lectiva de tirar endavant la cultura catalana i vull expressar el meu reconeixement a aquest compromís i la meva felicitació a totes les persones que han fet possible aquest projecte. Enhorabona!

Yvonne Griley

Directora general de Política Lingüística i presidenta del Consorci per a la Normalització Lingüística

Temps era temps, i la capacitat d'escoltar i rebre

Quan aquest ajuntament fa servir el concepte *integració* no s'està referint exclusivament a les persones que acaben d'arribar, sinó a tota la ciutadania del Prat, que comparteix un marc institucional comú en el qual es respecten els drets de llibertat i d'igualtat i les diferències identitàries. I el fet d'estar inclòs en aquest marc comú vol dir que s'ha obtingut la capacitat de pertànyer a una identitat comuna i, sobretot, la capacitat de participar en la vida col·lectiva de la ciutat.

Les persones que acaben d'arribar al Prat i que han decidit de quedar-s'hi assoliran aquesta integració, doncs, en el moment en què també decideixin compartir una certa identificació amb els que ja hi vivim i una voluntat de pertànyer en aquest espai comú, que té una llengua i una cultura pròpies. És per això que és molt important que participin de la vida cívica i social per poder adoptar aquesta nova identitat com a ciutadans i ciutadanes del Prat.

Tots sabem que aquests processos d'identificació depenen de molts factors, però sobretot de lligams, de vincles afectius que s'estableixen entre la ciutadania, la que acaba d'arribar i la que ja hi era. És en aquest sentit que *Temps era temps*, i tots els projectes d'acolliment lingüístic d'aquests darrers anys, pretenen ajudar a fer que la identificació amb el territori es faci amb un valor afegit: amb sentiment.

Estem segurs que per gestionar la identificació de les persones amb una comunitat, s'ha de facilitar el fet que es reconguin els diferents grups ètnics, lingüístics, religiosos....; però, a més, s'ha d'afavorir la relació social,

l'intercanvi i el contacte amb altres associacions d'aquesta comunitat fins al punt que es faci emergir un sentiment compartit d'arrelament al país.

El llibre digital *Temps era temps* conté tots aquests ingredients i el projecte es basa en la idea del compromís de reconeixement recíproc i de la relació activa i participativa entre les persones de la ciutat, en aquest cas els alumnes dels cursos de català per a adults, les entitats ciutadanes i les institucions del territori.

Només així, si continuem treballant en aquesta línia, configurarem conjuntament un espai de comunicació i un projecte compartit de futur, que ens portaran a aconseguir la cohesió social.

Lluís Tejedor

Alcalde

El llibre digital ***Temps era temps*** forma part del projecte d'acolliment lingüístic de la ciutat del Prat, iniciat ara fa sis anys, i és fruit d'un treball conjunt entre l'Ajuntament (els departaments d'Igualtat i Nova Ciutadania, i de Cultura), el Centre de Normalització Lingüística del Prat de Llobregat, el Centre de Formació d'Adults Terra Baixa i el Centre de Promoció Social Francesc Palau. A més, també hi han col·laborat El Prat Ràdio i El Prat TV; l'empresa d'inserció social per a joves Saó Prat; el Centre de Terminologia de Catalunya, Termcat, i 14 entitats de la ciutat.

Temps era temps conté 14 contes de diversos llocs del món que provenen de cultures i llengües diferents. Aquests contes els han proposat els alumnes dels cursos de català i després de treballar-los a classe, els han enregistrat –han interpretat els personatges– acompanyats d'una persona en representació d'una entitat del Prat que n'ha fet la narració. Cada conte està ambientat amb un fons musical que recorda la música tradicional del país d'origen i que ha estat especialment compost per a aquest projecte.

Els protagonistes del llibre són les persones que estudien català a la ciutat i que han treballat amb un objectiu comú: mostrar la diversitat cultural i lingüística del Prat com un fet positiu. El projecte d'acolliment lingüístic ***Temps era temps*** treballa a favor de la diversitat i de la cohesió social per evitar l'exclusió i buscar l'arrelament de les persones al territori. Vol reforçar actituds i valors cívics que coresponsabilitzin la ciutadania, fent-la conscient del seu potencial socialitzador en la transmissió i construcció de valors i referents de pertinença i catalanitat.

Pensem que donar a conèixer contes de diferents països i atorgar-los un valor destacat com a mostra cultural de les tradicions és incrementar la singularitat cultural i humana d'un món divers.

<u>L'encantada de l'aljub</u>	Almeria	08
<u>Lito, el gripau vanitós</u>	Hondures	12
<u>La làmia enamorada</u>	Biscaia	16
<u>La ratapinyada de colors</u>	Mèxic	22
<u>La nit de Sant Nicolau</u>	Romania	26
<u>La llegenda de Gara i Jonay</u>	Canàries	30
<u>L'abella mandrosa</u>	Uruguai	34
<u>La llegenda dels Payachatas</u>	Xile	40
<u>Les roques de Belogràdtxik</u>	Bulgària	44
<u>La llegenda del noi salmó</u>	Canadà	48
<u>Ibrahim</u>	Marroc	54
<u>El Sol, la Lluna i l'Estel de l'Alba</u>	Guinea Equatorial	60
<u>L'abric apedaçat</u>	Israel	66
<u>La llegenda del pont del Diable</u>	Catalunya	74

L'encantada de l'aljub

Explica la llegenda que, ja fa molts anys, en una alcassaba(*), hi vivia un rei moro, que era el senyor de la ciutat i de les terres del voltant. Aquest rei tan poderós vivia al seu palau envoltat de luxes i no li faltava de res. Tenia criats que el servien, poderosos

que el visitaven i persones que el distreien i el divertien amb els seus espectacles.

Un dia, es va fixar en una esclava que li feia de criada. La noia era molt atractiva i treballadora. El rei va començar a mostrar-se-li simpàtic però la criada, que era una esclava amb molta dignitat, no li feia gaire cas. El rei, que tenia de tot, no podia suportar aquesta indiferència, i va intentar seduir-la. Li va confessar que se n'havia enamorat i li va dir que si li corresponia, li compraria els vestits més bonics i fins del món. Però passaven els dies i l'esclava el continuava rebutjant, no es volia deixar convèncer per aquell rei que l'havia fet esclava.

Al cap d'un temps, en veure que no era correspost, el rei va decidir castigar-la. La va tancar a l'aljub, un dipòsit

que servia per recollir l'aigua de la pluja. Pensava que amb aquest càstig l'esclava canviaria d'opinió, però en veure que no ho feia, la va fer encadenar dins de l'aljub.

La jove esperava que algú la salvés, però va morir encadenada allà dins. Això sí, amb la dignitat de saber que no s'havia sotmès a aquell rei tirà que vivia envoltat de luxes mentre deixava que el seu poble es morís de fam.

Diuen que, des d'aleshores, tothom qui s'acosta a l'aljub i mira a través de la reixa de la porta d'entrada, nota una presència estranya i sent sorolls com si hi hagués algú. Tothom està convençut que és l'esclava de l'aljub.

(*)Recinte fortificat a l'interior d'una població emmurallada, per refugiar els habitants i l'exèrcit.

La encantada del aljibe

Explica la leyenda que, hace muchos años, en una alcazaba vivía un rey moro, que era el señor de la ciudad y de las tierras de alrededor. Este rey tan poderoso vivía lleno de lujos en su palacio y no le faltaba nada de nada. Tenía criados que lo servían, poderosos que lo visitaban y personas que lo distraían y divertían con sus espectáculos.

Un día, el rey se fijó en una esclava que tenía como criada. La joven era muy atractiva y trabajadora. El rey empezó a ser simpático con ella pero la criada, que era una esclava con mucha dignidad, no le hacía demasiado caso. El rey, que lo tenía todo y no podía soportar que una esclava le mostrara indiferencia, intentó seducirla. Le confesó que se había enamorado de ella y le dijo que si le correspondía, le compraría los vestidos más bonitos y finos del mundo. Pero pasaban los días y la esclava seguía rechazándole, no quería dejarse convencer por aquel rey que la había hecho su esclava.

Viendo que los días pasaban sin ser correspondido, el rey

decidió castigarla. La encerró en el aljibe, un depósito que servía para recoger el agua de la lluvia. Pensaba que con este castigo la esclava cambiaría de opinión, pero al ver que no era así, la hizo encadenar dentro del aljibe.

La joven esperaba que alguien la salvara, pero murió encadenada allí dentro. Eso sí, con la dignidad de saber que no se había sometido a aquel rey tirano que vivía rodeado de lujos mientras dejaba que su pueblo muriera de hambre.

Dicen que, desde entonces, cualquiera que se acerca al aljibe y mira a través de la reja de la puerta de entrada, nota una presencia extraña y oye ruidos como si hubiera alguien. Todo el mundo cree que es la esclava del aljibe.

Índex

Parlar la llengua del lloc on es viu és crear un vincle d'unió i de solidaritat entre els que la parlen

Lito, el gripau vanitós

En la transparència d'una llacuna tèbia i profunda hi havia un gripau molt alegre i presumit que es deia Lito. Es passava el dia saltant de roca en roca i cantant aquesta cançó: <<Sóc un gripau tan juganer i bufó que ningú no m'igualaria cantant una cançó. Sóc el millor.>> El gripau es va col·locar un barret vermell al cap i un clavell perfumat a la solapa i tot mirant-se a la

llacuna transparent, va exclamar:

—Que guapo i que bell sóc! Mmmm, quina bona olor faig avui. Tots m'aclamaran i m'aplaudiran quan em vegin passar. Lito va començar a caminar pel camp i es va trobar amb una papallona.

—Hola Lito, que maco i que perfumat véns —va dir la papallona.

—Així sóc jo —va respondre ell sense mirar-la.

—T'agraden el meu nou color i la lluentor que tinc a les ales? —li va preguntar la papallona—. Els vaig adquirir amb l'ajuda de les flors, del vent i del sol.

—Jo sóc bell sense l'ajuda de ningú —va respondre el gripau, i es va allunyar.

Després es va trobar amb un cuc, que se'l mirava amb temor. El cuc li va dir:

—Hola Lito, quina bona olor fas avui!

—Així sóc jo, sense l'ajuda de ningú —va respondre.

Tot seguit, el gripau, molt altiu, va fer un salt i va aixafar una rosa indefensa.

—Ai! —va dir la flor—. Vés amb compte, gripau, que m'has fet mal!

El gripau li va respondre:

—És que no m'agrada que ningú es creui en el meu camí.

Jo no faig favors i no necessito a ningú.

—Quina sort tens —va dir la rosa—. Jo, per poder tenir el color que tinc, necessito la terra, l'aigua i el sol. I el perfum,

Índex

me'l va donar Déu.

I el gripau, indiferent al dolor de la rosa, se'n va anar saltant de flor en flor. Però no es va adonar que allà hi havia el pou d'una sínia i hi va caure.

—Auxili! Socors! Ajudeu-me, un gripau com jo no pot morir!

La papallona, que va sentir els crits, s'hi va acostar i va preguntar:

—Qui hi ha aquí?

El gripau, cridant, va dir:

—Sóc jo, el Lito. Treu-me d'aquest pou tan profund!

—Tu ho pots aconseguir tot. Salta, salta i arribaràs a dalt —li va respondre la papallona en to burleta.

La rosa, que ho havia sentit tot, li va dir:

—Salta, Lito, salta, que de salt en salt, a la superfície arribaràs. Tu ho pots aconseguir tot i no necessites a ningú. Si no fos així, jo t'ajudaria.

El gripau, tot plorant per la seva vanitat i com que es veia perdut, va cridar amb molt d'esforç.

—Ajudeu-me, si us plau!

El cuc es va abocar al pou i, movent el seu cos tou i feble, va cridar:

—Lito, salta, salta que al cim arribaràs. Tu ho pots aconseguir tot, no necessites a ningú. Demostra-ho!

Al cap d'una estona, tots van poder sentir com el gripau, apesarat i avergonyit, deia en veu baixa:

—Ajudeu-me, si us plau!

I tots al mateix temps van respondre-li:

—Salta, salta, que al cim arribaràs. Tu no necessites a ningú. Ha, ha, ha!

A la fi, la papallona, la flor i el cuc —que en el fons tenien bon cor— en sentir el gemec del gripau derrotat, van decidir ajudar-lo a sortir del pou i Lito, el gripau vanitós, els va donar les gràcies per haver-lo salvat.

La papallona, la rosa i el cuc li havien donat una bona lliçó!

Lito, el sapo vanidoso

Índex

En la transparencia de una profunda y tibia laguna había un sapo muy alegre y coquetón. Se llamaba Lito. Se pasaba el día saltando de roca en roca y entonando una canción: <<Soy un sapito tan lindo y juguetón que nadie me iguala cantado una canción. ¡Soy el mejor! >>

El sapito se colocó el sombrero rojo en la cabeza y un perfumado clavel en la solapa y mirándose en la transparente laguna exclamó:

—Qué guapo y hermoso soy. Mmmm, qué aroma exhalo hoy, todos me aclamarán y me aplaudirán cuando me vean pasar. Lito empezó la caminata por el campo y se encontró con una mariposa.

—Hola Lito, qué guapo y perfumado vienes, —dijo la mariposa.

—Así soy yo —respondió sin mirarla.

—¿Te gusta mi nuevo color y el brillo que tengo en mis alas? —le dijo la mariposa—. Lo adquirí con la ayuda de las flores, del viento y del sol.

—Yo soy hermoso sin ayuda de nadie —respondió el sapo, y se alejó.

Después se encontró con un gusano que lo miraba con temor. El gusano le dijo:

—Hola Lito, qué bien hueles hoy.

—Así soy yo, sin ayuda de nadie —respondió.

Después, el sapo, muy altivo, dio un salto y aplastó una indefensa flor.

—¡Ay! —dijo la rosa—. Ten cuidado, sapo, que me has hecho daño.

El sapo le respondió:

—Es que no me gusta que nadie se cruce en mi camino. Yo favores no doy y no necesito de nadie.

—Qué suerte tienes —dijo la rosa—. Yo para tener mi color necesito de la tierra, del agua, del sol. Y el perfume, me lo dio Dios.

Y el sapo, indiferente al dolor de la rosa, se fue saltando de flor en flor sin darse cuenta de que una noria estaba abierta y cayó en el pozo.

—¡Auxilio! ¡Socorro! ¡Ayudadme un sapo como yo no debe morir!

La mariposa, que lo oyó, se acercó y preguntó:

—¿Quién anda ahí?

Lito, gritando, dijo:

—Soy yo, sácame de este pozo tan profundo.

—Tú lo puedes todo. Salta y salta y a la cima llegarás —le respondió la mariposa en tono burlón.

La rosa, que estaba escuchando, le dijo:

—Salta, Lito, salta, que de salto en salto, a la superficie llegarás.

Tú lo puedes todo y no necesitas de nadie, de lo contrario yo te ayudaría.

El sapo, llorando su vanidad y viéndose perdido, gritó con mucho esfuerzo:

—¡Ayudadme, por favor!

El gusano asomó su cabeza en la noria y, moviendo su flácido y débil cuerpo, gritó:

—¡Lito, salta, salta que a la cima llegarás! ¡Tú lo puedes todo, no necesitas de nadie, demuéstalo!

Al cabo de un rato, todos pudieron escuchar como el sapo, apenado y avergonzado, decía en voz baja:

—¡Ayudadme, por favor!

Y todos al mismo tiempo le respondieron:

—Salta, salta que a la cima llegarás. Tú no necesitas de nadie. ¡Ja, ja, ja!

Al final la mariposa, la flor y el gusano —que en el fondo tenían buen corazón—, al escuchar el gemido del sapo derrotado, decidieron ayudarlo a salir y Lito, el sapo vanidoso, les dio las gracias por haberlo rescatado.

La mariposa, la rosa y el gusano le habían dado una buena lección.

La làmia enamorada

Una vegada, un jove pastor que es deia Antxon i que era d'Orozko (Biscaia) era a la muntanya amb el seu ramat i de cop va sentir un cant meravellós. Va quedar tan atònit que es va oblidar de les ovelles i se'n va anar cap al lloc d'on procedia la veu.

En apartar els matolls, va veure una cosa que el va deixar bocabadat.

Sobre una roca al mig d'un riu,

hi havia asseguda la jove més bonica que havia vist mai. Portava els cabells llargs i era rossa com un fil d'or. Mentre es pentinava amb una pinta d'or, cantava una melodia estranya. L'Antxon no podia apartar els ulls de la noia.

De cop, la jove va deixar de cantar. Va dirigir la mirada cap als matolls i en veure el jove Antxon, es va submergir al riu. Al cap d'una estona va treure el cap per darrere de la roca i li va preguntar:

—Qui ets?

Ell no li va contestar.

—Qui ets? —va insistir la jove.

—Antxon, em dic Antxon. I tu?

La jove no li va respondre i es va submergir de nou. El pastor va esperar i esperar, i en veure que no sortia, va marxar cap al poble. Van passar els dies i el pastor no podia deixar de pensar en la noia. Finalment, va decidir tornar a aquell lloc. Quan ja era a prop, va començar a sentir el cant i va sentir-se molt feliç.

—Bon dia, Antxon —va dir la noia—. T'estava esperant.

—A mi? —va dir el pastor, emocionat.

—Sí, a tu. Acosta't.

L'Antxon s'hi va acostar i es va asseure al seu costat. No es deien res. Al final, al cap de moltes hores, la noia li va dir:

—Et vols casar amb mi?

—Sí —li va respondre ell.

En senyal de compromís, ella li va regalar un anell, que l'Antxon es va posar al dit anular. Després, l'Antxon se'n tornà cap a casa.

—Mare, em caso!

—Però, fill, amb qui?

—Amb la dona més maca del món —va dir el pastor.

—I com es diu, fill? Qui són els seus pares?

—És la més maca, mare, la més maca!

La mare va pensar que el noi estava embuixat. Va sortir al carrer preocupada i en va parlar amb els seus veïns. Tots li deien coses diferents: que si era bruixa, això; que si era làmia, allò; que si era estrangera, allò altre... Finalment, l'home més vell d'Orozko va dir:

—Si és làmia, ho sabràs perquè tindrà els peus d'ànec.

La mare va fer prometre a l'Antxon que li miraria els peus la propera vegada que la veiés. I així va ser. Quan va arribar al riu, l'Antxon va mirar els peus de la noia i va veure que eren peus d'ànec. Va tornar al poble amb el cor destrossat. Quan va arribar a casa la mare li va dir:

—Què, fill? Li has vist els peus?

—Sí, mare, els té d'ànec.

—Doncs no t'hi pots casar, ho sents? Els humans no es poden casar amb les làmies.

L'Antxon, amb una gran tristesa, es va ficar al llit i va emmalaltir. La febre el feia delirar i sentia la veu de la seva estimada que li deia: <<Zatoz, zatoz maitea, zatoz>> (<<vine, vine estimat, vine>>). Però ell no hi va poder tornar perquè va morir de pena.

El dia de l'enterrament, la làmia va anar a casa de l'Antxon, es va acostar al llit, el va cobrir amb un llençol d'or i li va fer un petó. Va seguir la comitiva fúnebre i abans d'entrar a l'església, on no li era permès d'entrar, va tornar a la muntanya plorant pel seu amor perdut. I va plorar i plorar tant, que de les llàgrimes en va sorgir una font que recorda per sempre l'amor impossible entre la làmia i el pastor.

Lamia maitemindua

Behin batean, Antxon izeneko orozkoar artzain gazte bat mendian zebilen bere artaldearekin. Horretan, kantu eder bat entzun zuen eta, erabat liluratuta, ardiak ahaztu eta ahots hura ateratzen zen lekura joan zen.

Sasi batzuk baztertzean, aho zabalik geratu zen han ikusi zuenarekin: ibaiaren erdian, haitz baten gainean, neska eder paregabe bat ikusi zuen eserita. Ile luzea zuen, hori-horia, eta urrezko orrazi batez orrazten zuen bitartean, kantu bitxi bat abesten zuen. Antxtonek ezin zituen begiak neska harengandik kendu.

Halako batean, neskak kantatzeari utzi eta sasietara begiratu zuen. Antxon ikusi zuenean, uretan murgildu zen. Poliki-poliki burua uretatik agertu zuen haitzaren atzetik, ezkutatu eta agertu aritu zen mutilak zoratuta begiratzen zion bitartean. Azkenean bistan geratu zen eta, bere begi handi gardenak zabalduz, honela galdetu zion:

—Nor zara?

Artzaina isilik geratu zen.

—Nor zara zu? —ekin zion berriro ere neska ezezagun hark.

—Antxon, Antxon naiz —erantzun zuen azkenik mutilak—. Eta zu?

Neska barrez hasi zen eta, ezer erantzun gabe, uretan sartu zen berriro. Antxon zain-zain egon zen, baina berriro azaltzen ez zenez, herrira itzuli zen. Egun batzuetan ez zen etxetik atera.

Index

Ezin zuen burutik kendu ibaiko neska haren itxura. Baina azkenean ausartu zen eta, poliki-poliki, mendirako bidea hartu zuen. Leku hartara hurbildu ahala, kantu eder hura entzun zuen berriro, eta barrua lasaitu egin zitzaion.

Neska, aurreko aldian bezala, bere ile horiak orrazten ari zen haitzaren gainean. Antxon ikusi zuenean, isildu eta irribarre egin zion.

—Egun on, Antxon —esan zion—, zure zain nengoen...

—Nire zain? —galdetu zion artzainak, bihotz-ikaraz.

—Bai, zatoz, hurbil zaitez.

Antxon ur bazterrera joan eta eseri egin zen. Orduak joan eta orduak etorri, bietako inork ez zuen hitzik ateratzen, elkarri begiratu besterik ez.

—Nirekin ezkondu nahi duzu? —galdetu zion neskak eguzkia ezkutatzeko gutxi falta zenean.

Eta Antxonek, besterik gabe:

—Bai.

Neskak eraztun bat eman zion ezkon-hitzaren seinale, eta mutilak hatzean sartu zuen.

Etxera itzulitakoan, mutilak honela esan zion amari:

—Ama, ezkondu egin behar dut.

—Ene, seme! Eta norekin? —galdetu zion amak harriturik, ez baitzekien semeak andregairik zuenik.

—Mendian topatu dudan neska batekin. Mendian bizi da, erreka ondoan.

—Baina... —ama ez zen bere harriduratik ateratzen—. Nor da?

—Nire bizi osoan ikusi dudan neskarik ederrena...

—Baina, seme, nor da? Nortzuk ditu gurasoak? Non bizi da?

—Munduko neskarik ederrena da...

Semea sorginduta zegoela pentsatu zuen amak. Ama lasterka kaleratu zen, bizilagunekin, amonarekin, osabarekin, apaizarekin... denekin hitz egin zuen eta bakoitzak aholku bat ematen zion: sorgina baldin bada, hau; lamia bada, beste hau... azkenean, Orozkoko agure zaharrenak ere bere iritzia eman zuen:

—Lamia baldin bada ahate-oinak izango ditu...

Ama lasterka itzuli zen etxera, eta semeari agindu zion andregaiaren oinei begiratzeko. Luzaro erregutu ondoren baiezkoa eman zion semeak, begiratuko zituela andregaiaren oinak, bere andregai ederraren oin ederrak. Horretan, berriro ikusteko irrika sartu zitzaion eta, lasterka, mendirako bidea hartu zuen.

Sorpresa bat eman nahi zion eta ahalik isilen hurbildu zen ibaira. Bere maitea bainatzen ari zen eta arraintxoekin jolasean, izurdeen gisara sartu eta ateratzen zen... Haren barrea mila kriskitinen antzekoa zen... baina... ene! Bere damaren oinak ez ziren jende guztiarenak bezalakoak! —Ametsetan ari ote naiz? —eta berriro arretaz begiratu zion.

Ez, ez zen ametsa, oin haiek... ahatearenak ziruditen... egia esan... ahate-oinak ziren!

Hori ikusita, zur eta lur geratu zen Antxon eta, une batez harrituta begira egon ondoren, herrira itzuli zen lehen bezain isil.

Etxean sartzearekin batera amak antzeman zion zerbait gertatzen zitzaiola.

—Eta, seme? Zer geratu da? Neskaren oinak ikusi al dituzu?

Antxonek ez zuen ezer esaten eta amak berriro:

—Esan! Nolako oinak ditu?

—Ahateak bezalako oinak ditu... —esan zuen azkenean mutilak.

—Ene! Lamia da! Ezin zara berarekin ezkondu! Entzun? Gizakiak ez dira lamiakin ezkontzen.

Eta ama lasterka atera zen berria jende guztiari ematera. Antxon, samintasun lazgarri batek jota, ohean sartu zen. Sukarra eta malenkonia-aldiak izan zituen, eta beti bere maitearen aurpegi ederra ikusi eta ahots goxoa entzuten zuen: Zatoz, zatoz maitea, zatoz... Baina mutila ez zen berriro mendira joan, penaz hil zen.

Hilobiratu zuten egunean, lamia Antxonen etxera joan zen, hildakoaren ohera hurbildu, urrezko maindire batez estali eta musu goxo bat eman zion ezpain izoztuetan. Elizaraino joan zen hilkutxaren ondotik, baina, lamiak ezin baitute elizan sartu, gauza ezaguna den bezala, mendira itzuli zen berriro, galdutako maiteagatik negarrez. Negar eta negar egin zuen eta bere malkoak erori ziren lekuan iturri bat sortu zen, lamiaren eta artzainaren arteko ezinezko maitasunaren oroigarri.

Índex

Respectar i reconèixer totes les llengües i cultures és promoure la diversitat del món

La ratapinyada de colors

Una vegada hi havia una ratapinyada molt bonica. Era la criatura més bella de la creació, ja que en el seu afany per assemblar-se a la resta d'aus, havia pujat al cel i havia demanat al creador que li donés plomes. El creador li va concedir permís per demanar les seves millors plomes a les altres aus.

I així ho va fer: es va dedicar a demanar plomes a aquells espècimens més vistosos i de colors més vius.

Al cap d'un temps d'anar recollint plomes, la ratapinyada lluïa, envanida, el seu nou aspecte, que era espectacular. Volava pertot arreu i li agradava veure's tan bonica, fins al punt que, en una ocasió, en batre les ales per volar, va dibuixar un meravellós arc de Sant Martí.

Tots els animals observaven, fascinats, la seva imatge enlluernadora i cada vegada s'anava tornant més vanitosa. La supèrbia es va apoderar del seu raciocini i es mirava amb menyspreu les altres aus, a les quals considerava inferiors perquè no eren tan belles. Creia fermament que cap altre animal no estava a la seva alçada i, fins i tot, va increpar un colibrí perquè no era tan bonic com ella. Considerava que no existia cap altra qualitat més important que l'aspecte físic.

La resta d'aus se sentien humiliades davant el vol de la ratapinyada. El seu envaniment continu es va fer insuportable per a tots els animals i les seves ofenses

van arribar a oïda del creador, que va decidir intervenir-hi.

Després d'observar l'actitud de la bella ratapinyada, la va cridar i la va fer pujar al cel. Ella es va sentir afalagada en veure's requerida per l'ésser suprem i el seu ego encara es va elevar més.

Quan va ser davant del creador, va començar a aletejar amb una alegria desmesurada: aletejava sense parar i així, inconscientment, es va anar desprenent de totes les seves belles plomes. De sobte, es va descobrir nua, com al principi dels temps. Avergonyida, va descendir a la Terra, es va refugiar a les coves i la visió li va anar minvant. Durant dies, van ploure plomes de colors que ella no va voler ni mirar mentre procurava oblidar la seva bellesa d'abans i lamentava la seva actitud egoista.

Des d'aleshores, les ratapinyades viuen recloses en la foscor.

El murciélago de colores

Índex

Había una vez un murciélago muy bonito. Era la criatura más bella de la creación, puesto que en su afán por parecerse al resto de las aves, subió al cielo y pidió al creador poseer plumas. Este le contestó que tenía su permiso para solicitar a otras aves sus mejores plumas. Y así lo hizo. Se dedicó a pedir las plumas de aquellos especímenes más

vistosos y coloridos.

Después de un tiempo de recolección, el murciélago lucía, envanecido, su nuevo y espectacular aspecto. Revoloteaba por toda la tierra recreándose en su imagen, y lo hizo hasta tal punto que, en una ocasión, con el eco de su vuelo provocó un maravilloso arco iris.

Todos los animales observaban fascinados su deslumbrante imagen y cada vez se volvía más vanidoso. La soberbia se apoderó de su raciocinio. Miraba con desprecio al resto de las aves, a las que consideraba inferiores por ser menos bellas. Percibía que ningún otro animal estaba a su altura e incluso increpó al colibrí porque no era tan agraciado como ella. Consideraba que no existía otra cualidad más importante que no fuera el aspecto físico. El resto de aves se sentían humilladas ante el vuelo del murciélago. Su continuo engreimiento se hizo insoportable en todo el reino animal, y sus ofensas llegaron a oídos del creador, que decidió intervenir.

Después de observar la actitud del bello murciélago,

mandó que lo llamaran pidiéndole que subiera al cielo. Él se sintió halagado al verse requerido por el ser supremo y su ego se elevó con él.

Ante la presencia del creador, empezó a aletear con una alegría desmesurada. Aleteaba una y otra vez, y así fue desprendiéndose, inconscientemente, de todas sus bellas plumas. De repente, se descubrió desnudo, como al principio de los tiempos. Avergonzado, descendió a la Tierra, se refugió en las cuevas y la visión le fue menguando. Durante días, llovieron plumas de colores que él no quiso ni mirar mientras procuraba olvidar su belleza de antes y lamentaba su egoísta actitud.

Desde entonces, los murciélagos viven reclusos en la oscuridad.

La nit de Sant Nicolau

Sant Nicolau va néixer a l'Orient Mitjà, al nord de Betlem. Va viure al segle IV i va ser cardenal de Mira, ciutat que ara pertany a Turquia. Va ser conegut pel seu amor a la gent, especialment als nens. Provenia d'una família adinerada i va fer servir l'herència que li van deixar els seus pares per ajudar les persones necessitades.

Diuen que, encara ara, la nit del 5 al 6 de desembre, Sant Nicolau mira els nens i nenes per les finestres de les cases. Als que dormen i obeeixen, els deixa dolços i alguns regals dins de les botes; als mandrosos i als que no es porten bé, els deixa un pal fi.

La llegenda diu que hi havia tres germanes que eren molt pobres i com que no es podien casar, el seu pare les volia vendre. Es diu que quan la més gran va arribar a l'edat de casar-se, Sant Nicolau, a la nit, va deixar a la porta de casa seva un sac d'or i, per tant, el pare no la va haver de vendre. La situació es va tornar a repetir amb la germana mitjana i el pare estava encuriolit per saber qui ho havia fet. Així, doncs, quan va arribar el torn de la petita de la família, va decidir vigilar la porta per veure qui era que deixava el saquet d'or.

Aquella nit el pare va descobrir Sant Nicolau mentre tirava el sac d'or per la xemeneia: com que la porta estava vigilada s'havia vist obligat a pujar al teulat de la casa per deixar l'or. I vet aquí que hi havia un mitjó penjat a la vora del foc, perquè s'estava eixugant, i l'or hi va caure dins.

Sant Nicolau va demanar al pare de les noies que li

guardés el secret, però ell no ho va fer.

Diuen que des de llavors hi ha el costum de posar els mitjons o les botes al costat de la xemeneia la nit del 5 al 6 de desembre, per tal que Sant Nicolau hi posi un regal. El símbol de Sant Nicolau són tres boles d'or, que representen els tres saquets d'or que va regalar a les noies.

Noaptea lui Sfântul Nicolae

Índex

Sfântul Nicolae s-a născut în Orientul Mijlociu, la nord de Betleem, a trăit în secolul IV e.n., a fost cardinal în Mira Lichiei (astăzi Demre), oraș aflat acum pe teritoriul Turciei.

A fost cunoscut pentru dragostea lui față de oameni, în special pentru copii. El se trăgea dintr-o familie bogată. Și a folosit

moștenirea pe care i-au lăsat-o părinții pentru a-i ajuta pe cei nevoiași.

Se spune că în noaptea de 5 spre 6 decembrie, Sfântul Nicolae îi privește pe copii pe geamul caselor. Celor care dorm și sunt cuminți le lasă dulciuri și cadouri în cizme; celor leneși și răi le lasă o nuia.

Legenda spune că au fost odată trei surori care erau foarte sărace și, cum nu le putea mărita, tatăl lor vroia să le vândă. Se zice că, atunci când fata cea mare trebuia să se mărite, într-o noapte Sfântul Nicolae i-a lăsat la ușă un sac cu aur. Tatăl era neliniștit pentru că nu știa cine i-a lăsat sacul cu aur la ușa casei.

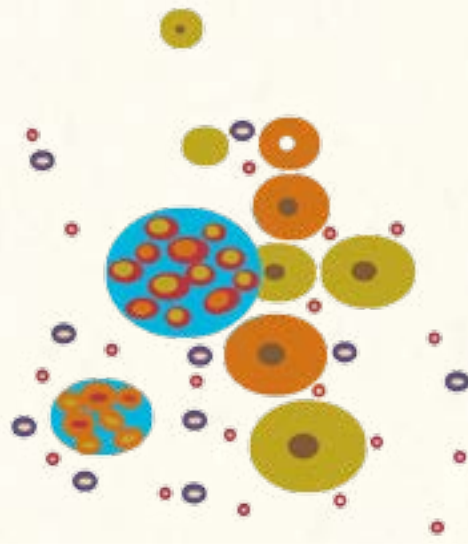
Același lucru s-a întâmplat și cu fata cea mijlocie.

Așadar, când a ajuns momentul măritişului fetei celei mici, tatăl a decis să urmărească și să vadă cine lăsa sacii cu aur.

Așa l-a văzut pe Sfântul Nicolae în timp ce arunca sacul cu aur prin hornul casei.

Acesta s-a urcat pe acoperiș, și din cauză că un ciorap era pus la uscat lângă foc, aurul a căzut înăuntru. Sfântul Nicolae l-a rugat pe tatăl celor trei fete să păstreze secretul dar acesta nu l-a ascultat.

Se spune că de atunci există obiceiul de-a se pune ciorapi sau cizme în noaptea de 5 spre 6 decembrie pentru ca Sfântul Nicolae să puna un cadou. Simbolul Sfântului Nicolae sunt trei globuri de aur, ce reprezintă cei trei săculeți cu aur dăruiti fetelor.

Compartir la llengua i un projecte comú de ciutat vol dir saber conviure amb uns valors, un compromís i una confiança mutus

La llegenda de Gara i Jonay

Índex

Diuen que a la Gomera hi havia un lloc amb set fonts d'on sorgien aigües màgiques i ningú no en sabia l'origen. Aquests set brolladors d'aigua, a més de regalar virtuts també revelaven, quan t'hi emmiralles, si trobaries parella o no. L'aigua clara volia dir que l'amor arribaria, l'aigua enterbolida, que no hi havia res a fer.

Quan faltaven pocs dies per a les festes de Beñesmen, un grup de joves guanxes van anar als Chorros de Epina per mirar-se a la font. Entre ells hi havia Gara, la princesa d'Agulo. S'hi va emmirallar i al principi semblava que l'aigua era clara i tranquil·la, però de cop s'hi van començar a veure ombres i l'aigua va començar a agitar-se. Gerián, el savi del lloc, li va advertir: —El que ha de succeir, succeirà. Fuig del foc, Gara, o el foc et consumirà!

Gara va callar, però, de fet, tothom tenia coneixement del mal presagi de les aigües.

Hores abans de l'inici de les festes, van arribar de Tenerife els menceyes (reis) i altres nobles. El mencey d'Adeje venia amb el seu fill Jonay, un jove fort i ben plantat. Quan Gara i Jonay es van trobar no podien deixar de mirar-se mútuament. Vet aquí que l'amor els va captivar.

Poc després de les festes, es va fer públic el seu compromís. I de seguida que es va propagar la notícia, el Teide, conegut anteriorment com a Echeyde (infern), va començar a escopir lava i foc amb tanta força que des de

la Gomera l'espectacle era aterridor. Llavors, tothom va recordar el presagi: la princesa Gara i Jonay, foc pur, procedent de l'illa de l'Infern... Tothom pensava que el seu amor era impossible i que vindria acompanyat de moltes desgràcies. Per això, els pares dels dos joves els van ordenar que no es tornessin a veure mai més.

Jonay, però, no es va poder aguantar i a mitja nit es va llançar al mar i va nedar fins on era la seva estimada. A l'alba va arribar al seu destí, es van abraçar apassionadament i van decidir anar-se'n al bosc. El pare de Gara, en saber que la seva filla havia fugit, va sortir a buscar-la. La va trobar al bosc, als peus d'un cedre, estimant-se amb Jonay. Ells, en veure que els havien descobert, no van trobar cap altra sortida que morir i es van clavar una branca de cedre de manera que travessés els seus cors i els unís per sempre.

Actualment, Gara, la princesa de l'aigua, i Jonay, el príncep del foc, donen nom al cim més alt de la Gomera i al Parc Nacional de Garajonay.

La leyenda de Gara y Jonay

Dicen que en la Gomera había un lugar con siete fuentes de donde surgían aguas mágicas y cuyo origen nadie conocía. Estos siete chorros, además de regalar virtudes también revelaban, cuando te mirabas en sus aguas, si encontrarías pareja o no. Si el agua era clara, el amor llegaría, pero si se enturbiaba, nada había que esperar.

Cuando faltaban pocos días para las fiestas de Beñesmen, un grupo de jóvenes guanches fueron a los Chorros de Epina para mirarse en la fuente. Entre ellos estaba Gara, la princesa de Agulo. Se reflejó en el agua, que al principio parecía que era clara y tranquila, pero de pronto aparecieron sombras y empezó a agitarse.

Gerían, el sabio del lugar le advirtió:
—Lo que ha de suceder, sucederá. Huye del fuego, Gara, o el fuego te consumirá.

Gara calló pero, de hecho, el mal presagio de las aguas corrió de boca en boca.

Horas antes del inicio de las fiestas llegaron de Tenerife los menceyes (reyes) y otros nobles. El mencey de Adeje venía con su hijo Jonay, un joven fuerte y apuesto. Cuando Gara y Jonay se encontraron no podían dejar de mirarse mutuamente. Así que el amor los atrapó sin remedio.

Poco después de las fiestas se hizo público su compromiso.

Índex

Y enseguida que se propagó la noticia, el Teide, conocido anteriormente como Echeyde (infierno), empezó a escupir lava y fuego con tanta fuerza que desde la Gomera el espectáculo era aterrador. Todo el mundo recordó el presagio: la princesa Gara y Jonay, fuego puro, procedente de la isla del Infierno... Todo el mundo pensaba que su amor era imposible y que vendría acompañado de muchas desgracias. Por eso, sus padres respectivos les ordenaron que no volvieran a verse nunca más.

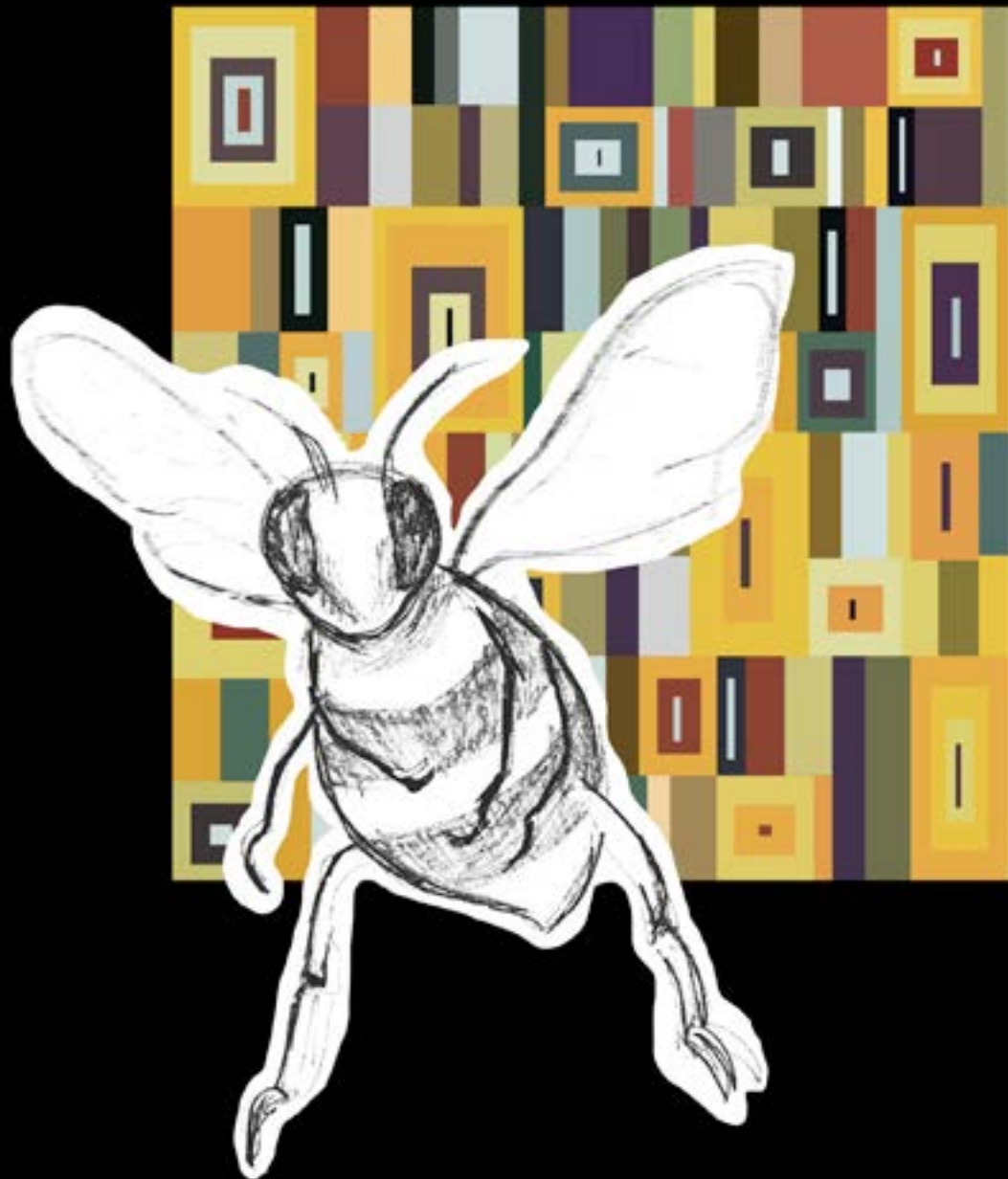
Pero Jonay no se pudo aguantar y a media noche se lanzó al mar y nadó hasta donde estaba su amada. Al amanecer llegó a su destino, se abrazaron apasionadamente y decidieron irse al bosque. El padre de Gara, al saber que su hija había huido, salió a buscarla. La encontró en el bosque, a los pies de un cedro, amándose con Jonay. Ellos, al ver que los habían descubierto, buscaron una salida: se clavaron una rama de cedro de forma que atravesara sus corazones y los uniera para siempre.

Actualmente Gara, la princesa del agua, y Jonay, el príncipe del fuego, dan nombre a la cumbre más alta de la Gomera y al parque nacional de Garajonay.

*Educar per acollir la diversitat de llengües i cultures
és tenir una visió més tolerant del món*

L'abella mandrosa

Una vegada, en un rusc, hi havia una abella que no volia treballar. Anava de flor en flor però en comptes de fer mel, se la menjava tota. Es passava tot el dia entrant i sortint del rusc molt contenta, mentre les altres abelles no paraven de treballar. Per això li deien l'abella mandrosa.

Les altres abelles li advertien, dia rere dia, que allò no podia continuar i que si no treballava es veurien obligades a no deixar-la entrar al rusc. Però l'abella mandrosa no corregia la seva actitud.

I vet aquí que un dia que feia molt de fred, quan l'abella mandrosa va arribar al rusc i era a punt d'entrar, les abelles guardianes li van impedir el pas. Ella, plorant, els va demanar una i altra vegada que la deixessin passar, jurant que sí que treballaria, però les altres li van contestar que en un rusc no hi havia lloc per a les abelles mandroses, la van empènyer cap a fora i li van tancar la porta als nassos.

Al cap d'unes hores es va fer fosc i va començar a ploure. Llavors, tremolant de fred, amb les ales mullades, sense saber ni com, va ensopegar i va caure rodolant per un forat. I rodolant, rodolant va arribar al fons, i vet aquí que es va trobar davant d'un escurçó. I com que els escurçons mengen abelles, quan es va veure davant del seu enemic, va pensar que mai més tornaria a veure la llum del sol. Llavors, en el moment en què l'escurçó s'hi va acostar per menjar-se-la, l'abella va exclamar:
—Fas això perquè saps que jo sóc més intel·ligent que tu.
—Tu més intel·ligent que jo, mocosa? —va dir rient l'escurçó—. Doncs bé, anem a veure-ho. Farem dues

Índex

proves. El que faci la prova més estranya, guanya. Si guanyo jo, et menjo.

—I si guanyo jo? —va preguntar l'abella.

—Si guanyes tu —va contestar el seu enemic— tens el dret de passar la nit aquí fins que es faci clar. Et sembla bé?

—Acceptat! —va contestar l'abella.

L'escurçó va sortir a fora un instant, tan veloçment que l'abella no va tenir temps de res, i va tornar amb un *trompito*(*).

Va enrotllar-se el *trompito* amb la cua i el va desenrotllar a tota velocitat, amb tanta rapidesa que va quedar ballant ben dret. L'escurçó reia perquè pensava que una abella mai no podria fer allò. El cas és que mentre el *trompito* ballava, l'abella havia tingut temps d'examinar la caverna i havia vist una planteta que hi creixia. L'abella s'hi va acostar amb compte per no tocar-la, i va dir:
—La teva prova és insuperable, però jo puc fer una cosa que ningú no fa: desaparèixer!

L'abella va demanar a l'escurçó que es girés de cara a la paret i que comptés fins a tres. Quan l'escurçó es va tornar a girar, allà ja no hi havia ningú. Va mirar cap amunt, cap avall, a tots costats, per tots els racons... Inútil: l'abella havia desaparegut.
—Bé! —va exclamar per fi—. Em dono per vençut. On ets?

—No em faràs res? —va dir una veu que amb prou feines se sentia—. Puc comptar amb el teu jurament?
—Sí —va respondre l'escurçó—. T'ho juro. On ets?
—Aquíííí —va respondre l'abella, i va aparèixer sobtadament d'entre una fulla tancada de la planteta.

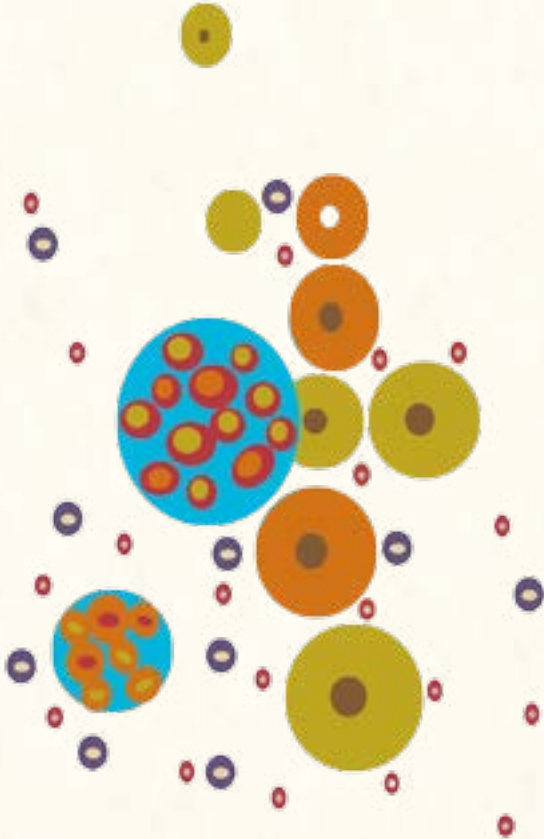
Què havia passat? Una cosa molt senzilla: la planteta

(*) Els *trompitos* són els fruits d'eucaliptus, una mena de càpsules que els nois d'Uruguai fan ballar com si fossin baldufes.

en qüestió era una mimosa sensitiva, un arbust molt comú que creix a l'Amèrica tropical. Té la particularitat que quan la toques, les fulles es tanquen. D'aquí que, quan l'abella l'havia tocada, les fulles s'havien tancat i ella s'hi havia amagat. L'escurçó no s'havia adonat d'aquest fenomen, però l'abella —que sí que ho havia fet— se n'havia aprofitat per salvar la seva vida.

L'escurçó no va dir res, però la derrota l'havia irritat molt, tant que l'abella va haver de passar-se tota la nit recordant-li la promesa que havia fet de respectar-la. Mai de la vida l'abella havia pensat que una nit pogués ser tan freda, tan llarga i tan horrible. Quan es va fer de dia i va sortir el sol, se'n va anar de la caverna i va volar cap al rusc. Quan va arribar davant de la porta, es va posar a plorar. Les abelles de guàrdia la van deixar passar sense dir-li res, perquè van comprendre que la que tornava no era la mandrosa, sinó una abella que havia fet, en només una nit, un dur aprenentatge de la vida. I així va ser. D'aleshores ençà va ser l'abella més treballadora de tot el rusc.

I quan va arribar la tardor, i també la fi dels seus dies, va tenir encara temps de donar una última lliçó, abans de morir, a les joves abelles que l'envoltaven: —No és la nostra intel·ligència, sinó el nostre treball, el que ens fa fortes. Treballeu, companyes, i penseu que els nostres esforços, que són la felicitat de totes, estan per sobre del cansament de cadascuna de nosaltres.

La abeja haragana

Una vez, en una colmena, había una abeja que no quería trabajar. Iba de flor en flor pero en vez de producir miel, se la comía toda. Se pasaba todo el día entrando y saliendo de la colmena muy contenta, mientras las otras abejas no paraban de trabajar. Por eso la llamaban abeja haragana.

Las otras abejas le advertían, día tras día, que aquello no podía continuar y que si no trabajaba se verían obligadas a no dejarla entrar en la colmena. Pero la abeja haragana no corregía su actitud.

Y he aquí que un día que hacía mucho frío, cuando la abeja llegó a la colmena y estaba a punto de entrar, las abejas guardianas le impidieron el paso. Ella, llorando, les pidió una y otra vez que la dejaran pasar, jurándoles que sí, que estaba dispuesta a trabajar, pero las otras le contestaron que en una colmena no había lugar para las abejas haraganas, la empujaron hacia fuera y le cerraron la puerta en las narices.

Pasadas unas horas se hizo de noche y empezó a llover. Entonces, temblando de frío, con las alas mojadas, sin saber ni cómo, tropezó y cayó rodando por un agujero. Y rodando, rodando llegó al fondo, y he aquí que se encontró ante una víbora. Y puesto que las víboras comen abejas, cuando se vio ante su enemiga, pensó que nunca más volvería a ver la luz del sol. Entonces en el momento en que la víbora se acercó para comérsela, la abeja exclamó: —Haces esto porque sabes que yo soy más inteligente

que tú. —¿Tú más inteligente que yo, mocosa? —dijo riendo la víbora. Pues bien vamos a verlo. Haremos dos pruebas. Quien haga la prueba más extraña, gana. Si gano yo, te como. —¿Y si gano yo? —preguntó la abeja. —Si ganas tú —contestó su enemiga— tienes el derecho de pasar la noche aquí hasta que amanezca. ¿Te parece bien? —¡Acepto! —contestó la abeja.

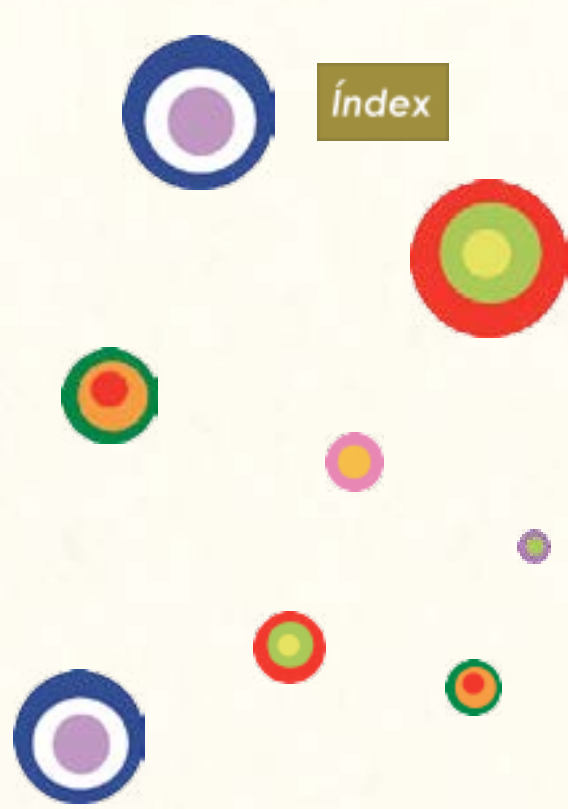
La víbora salió afuera un instante, tan velozmente que la abeja no tuvo tiempo para nada, y volvió con una cápsula de semillas de eucalipto. Los jóvenes del lugar hacen bailar estas cápsulas como si fueran peonzas y las llaman trompitos de eucaliptos. Enroscó la peonza con su cola y la desenroscó a toda velocidad, con tanta rapidez que quedó bailando como una loca. La víbora reía porque pensaba que nunca una abeja podría hacer aquello. El caso es que mientras la peonza bailaba, la abeja había tenido tiempo de examinar la caverna y había visto una plantita que crecía allí. La abeja se acercó cuidadosamente para no tocarla, y dijo: —Tu prueba es insuperable, pero yo puedo hacer una cosa que nadie hace: ¡desaparecer!

La abeja pidió a la víbora que se pusiera de cara a la pared y que contara hasta tres. Cuando la víbora se dio la vuelta, allí ya no había nadie. Miró hacia arriba, hacia abajo, a todos lados, recorrió todos los rincones... Inútil: la abeja había desaparecido. —¡Bien! —exclamó por fin—. Me doy por vencida. ¿Dónde estás?

—¿No me harás nada? —dijo una voz que apenas se oía—. ¿Puedo contar con tu juramento?
—Sí —respondió la víbora—. Te lo juro. ¿Dónde estás?
—Aquííí —respondió la abeja— y apareció repentinamente de entre una hoja cerrada de la planta.

¿Qué había pasado? Una cosa muy sencilla: la plantita en cuestión era una mimosa sensitiva, un arbusto muy común que crece en América tropical. Tiene la particularidad que cuando la tocas, las hojas se cierran. De aquí que, cuando la abeja la tocó, las hojas se cerraron y ella se había escondido dentro. La víbora no se había dado cuenta de este fenómeno pero la abeja —que sí que lo había hecho— lo había aprovechado para salvar su vida. La víbora no dijo nada, pero quedó muy irritada con su derrota, tanto que la abeja tuvo que pasarse toda la noche recordándole a su enemiga que le había prometido que la respetaría. Nunca jamás, la abeja había pensado que una noche pudiera ser tan fría, tan larga y tan horrible. Al amanecer, la abeja se fue de la caverna y voló hacia la colmena. Cuando llegó ante la puerta, se echó a llorar. Las abejas que hacían guardia la dejaron pasar sin decirle nada, porque comprendieron que la que volvía no era la haragana, sino una abeja que había hecho, en sólo una noche, un gran aprendizaje de la vida. Y así fue. A partir de entonces fue la abeja más trabajadora de toda la colmena.

Y cuando llegó el otoño, y también el fin de sus días, tuvo todavía tiempo de dar una última lección, antes de morir, a las jóvenes abejas que la rodeaban:
—No es nuestra inteligencia, sino nuestro trabajo, lo que nos hace fuertes. Trabajad, compañeras, y pensad que nuestros esfuerzos, que son la felicidad de todas, están por encima del cansancio de cada una de nosotras.

La llegenda dels Payachatas

Índex

La llegenda dels Payachatas explica que a l'època dels inques hi havia dues tribus enemistades. S'odiaven profundament a causa del domini de les terres, però vet aquí que el destí va fer que el príncep d'una tribu i la princesa de l'altra es coneguessin. Entre ells va néixer un amor profund, pur i sincer. Quan les famílies se'n van assabentar, encara es van odiar

més. Cap de les dues tribus no volia que aquesta relació arribés a bon port.

Primer van aconsellar als joves que ho deixessin estar; després, en veure que no ho feien, van recórrer a la màgia, però tot va ser en va. Diuen que fins i tot la natura patia, en veure els joves tan preocupats i tristos. La lluna i els núvols ploraven, els llops udolaven i les terres de les tribus eren castigades per tempestes torrencials, com si els déus els estiguessin advertint que era un error separar els joves enamorats.

La natura abocava tota la seva força per advertir del seu error els membres d'aquestes dues tribus, però ells continuaven sense adonar-se que estaven fent mal al seu príncep i a la seva princesa, i es valien de qualsevol excusa per trencar el seu amor. Però no ho van aconseguir.

Davant d'aquesta situació, els sacerdots van prendre la decisió de sacrificar els prínceps, per tal que mai no arribessin a estar junts: una nit sense lluna i en una obscuritat total els dos joves van ser assassinats.

Aleshores, els déus i la natura van castigar la regió abocant-hi tota la seva fúria amb pluges intenses, trons i llampecs. Va ploure molts dies i moltes nits, les pluges eren cada vegada més intenses i, a la fi, va ploure tant i tant que les tribus no van poder sobreviure i, a causa de les inundacions, van desaparèixer.

En el lloc on havien viscut aquells dos poblats, per recordar el príncep i la princesa, hi van néixer dos magnífics llacs: el Chungará i el Cotacotani. Però la natura no en va tenir prou i en el seu honor els va regalar, també, dues tombes: els volcans Parinacota i Pomerape.

Es diu que, de vegades, es veu passar els joves prínceps navegant en canoa pels llacs, per fi junts.

La leyenda de los Payachatas

Índex

La leyenda de los Payachatas explica que en la época de los incas había dos tribus enemistadas.

Se odiaban profundamente debido al dominio de las tierras, pero he aquí que el destino hizo que el príncipe de una tribu y la princesa de la otra se conocieran.

Entre ellos nació un profundo amor, puro y sincero. Cuando las familias se enteraron de esta relación, el

odio entre ellas todavía empeoró. Las dos tribus se afanaron en impedir que esta relación tuviera un final feliz.

Primero aconsejaron a los jóvenes que se alejaran; después, al ver que no lo conseguían, recurrieron a la magia, pero todo resultó inútil. Dicen que incluso la naturaleza sufría al verlos tan preocupados y tristes. La luna y las nubes lloraban, los lobos aullaban y tormentas torrenciales castigaban las tierras de las tribus, como si los dioses les estuvieran advirtiendo que era un error separar a los jóvenes enamorados.

La naturaleza volcaba toda su fuerza para que los miembros de estos dos pueblos cambiaran de actitud, pero ellos continuaban sin darse cuenta de que estaban haciendo daño a su príncipe y a su princesa, y se valían de cualquier excusa para romper este amor. Pero ningún intento sirvió de nada.

Ante esta situación, los sacerdotes tomaron la decisión de sacrificar a los príncipes, para que nunca llegaran a estar juntos y una noche sin luna y en total oscuridad los jóvenes fueron asesinados.

Entonces, los dioses y la naturaleza volcaron toda su furia

en la región y la castigaron con intensas lluvias, truenos y relámpagos. Estuvo lloviendo muchos días y muchas noches, las lluvias eran cada vez más intensas y al fin llovió tanto y tanto que las tribus no subsistieron y fruto de las inundaciones desaparecieron.

En el lugar donde habían vivido los dos poblados nacieron dos magníficos lagos: el Chungará y el Cotacotani. Pero la naturaleza no tuvo bastante con eso y en su honor les regaló también dos tumbas: los volcanes Parinacota y Pomerape.

Dicen que, a veces, se ve pasar a los jóvenes príncipes en canoa, por fin juntos.

Les roques de Belogràdtxik

Índex

Les roques de Belogràdtxik són un grup de roques situades al nord-oest de Bulgària, a l'oest de la serralada dels Balcans.

Fan 200 metres d'alçada i són d'uns colors molt especials, que van del vermell al gris o al groc.

Aquests tres quilòmetres d'estranyes roques es van crear al fons del mar deu fer uns 230 milions d'anys i la forma que

tenen és conseqüència d'una erosió de més de 45 milions d'anys. Però el més important no és només que hagin estat declarades monument natural nacional, sinó les llegendes que hi ha darrere dels seus noms (cada una en té un) i que durant segles i segles s'han transmès de forma oral.

De la roca de la Madonna s'explica que fa molt i molt de temps, entre les roques de Belogràdtxik hi havia un monestir i un convent de monges. Al convent, hi vivia una monja jove la bellesa de la qual era envejada per tothom. Més d'una vegada la mare superiora, que ja era gran, li havia recordat que havia fet vots i que s'havia promès amb Déu.

Però vet aquí que durant la celebració del dia de sant Pere, un jove patrici va arribar a la festa amb el seu cavall blanc. Quan la monja el va veure, es va adonar immediatament que era l'home dels seus somnis. No s'hi va poder resistir i es van veure en secret. L'amor il·lícit de la monja va ser descobert al cap d'uns mesos pel plor del fill nascut d'aquesta relació, que ella havia mantingut amagat. La mare superiora, aleshores, va decidir castigar

la monja severament i, fins i tot, va convocar els monjos del monestir perquè la jutgessin.

Després del judici, va llegir el veredicte un dels monjos més grans, que portava una barba blanca: el càstig seria expulsar-los, a ella i al seu fill, del convent. La pobra monja havia estat condemnada a una vida pitjor que si l'haguessin condemnada a mort, perquè a partir d'aleshores la gent la tractaria molt malament, ningú no parlaria amb ella i ni tan sols li donarien refugi o aliment. Ella va demanar misericòrdia, però va rebre la negativa de tothom. Així, doncs, es va veure obligada a anar-se'n.

A fora l'esperava el seu genet amb el cavall blanc i just quan passaven per les portes del monestir, el dia es va tornar nit i es va sentir un tro aterridor. Les roques es van obrir i el monestir, el convent, els monjos, el genet, la seva estimada i el seu fill, després d'un silenci aclaparador, es van convertir en pedra.

Белоградчишките скали

Index

Белоградчишките скали са група скали, разположени в Северозападна България, в западния Предбалкан.

Височината им е 200м. и са с много специални цветове, които преливат от червено в сиво или жълто. Тези 3 км.

странни скали са се образували на морското дъно преди около 230 млн.години, и формата която имат е резултат от ерозия на повече от 45 млн. години. Но най-важното, не е само това, че те са обявени за национален природен паметник, но и легендите които стоят зад техните имена (всяка една скала има име), и че през вековете са се пренасяли от уста на уста.

За скалата „Мадона“ се разказва, че преди много време, между скалите на Белоградчик имало манастир. В манастира живеела една млада монахиня със завидна красота. Многократно възрастната игуменка ѝ напомняла, че се е обрекла да служи на Господ.

Но ето, че по време на Петровден, един млад момък пристигнал на празника на белия си кон. Когато монахинята го видяла, веднага разбрала, че това е мъжът на нейните сънища. Не могла да устои и тайно

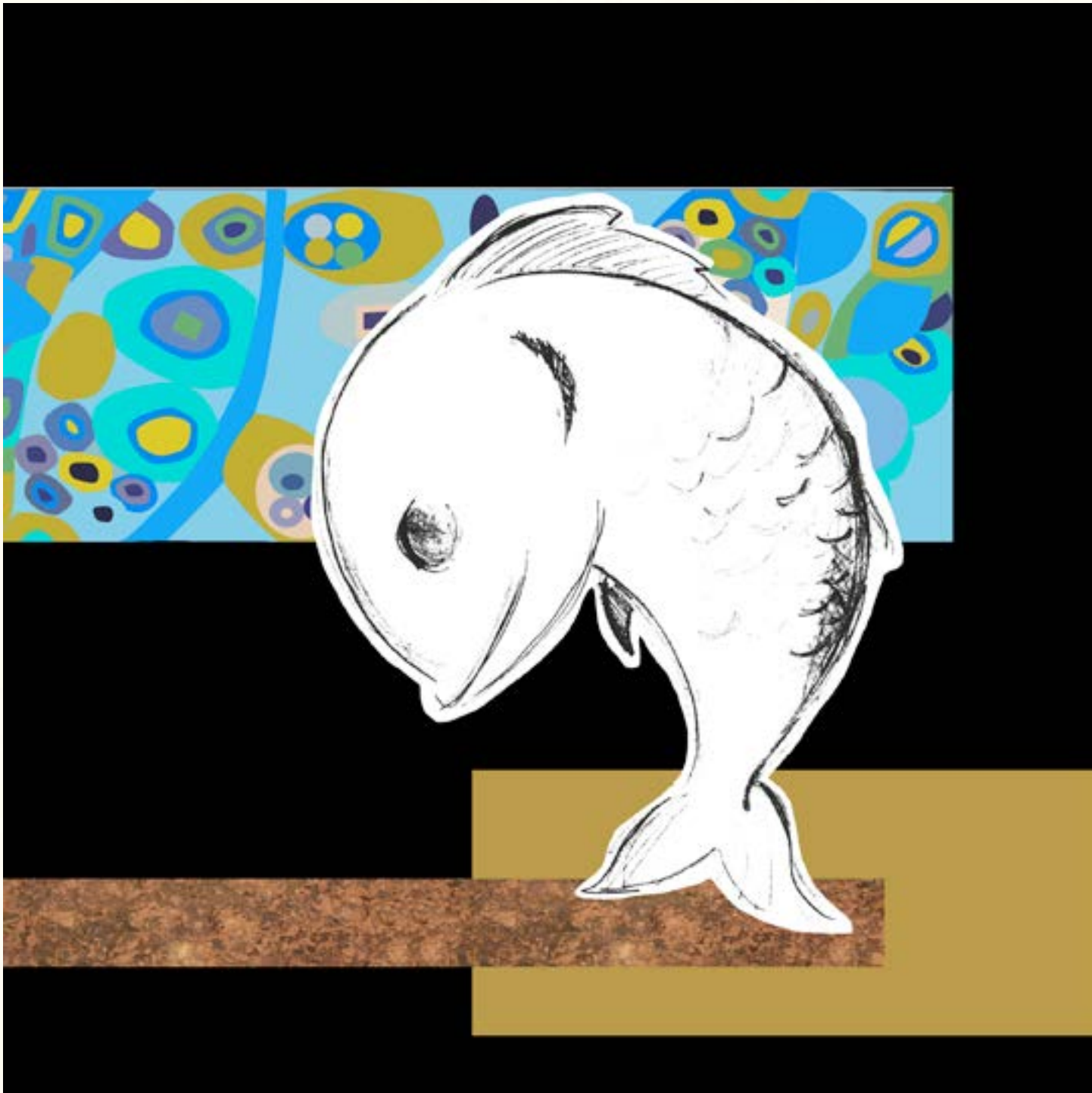
се срещнали.

Тайната любов на монахинята била разкрита след няколко месеца, чрез плача на нейния син. Игуменката веднага решила да я накаже строго, и събрала всички монаси от манастира за да я осъдят.

Присъдата прочел най-възрастният, белообраз монах-наказанието щяло да е изгонването на монахинята и сина ѝ от манастира. Бедната монахиня била осъдена на живот по лош отколкото ако била осъдена на смърт, защото от там нататък, хората щели да се отнасят много зле, никой нямало да разговаря с нея, нито да ѝ предложи убежище или храна. Тя помолила за милост, но получила отказ от всички. И така, решила да си тръгне.

Навън я чакал конникът със своя бял кон и точно когато минавала през вратите на манастира, денят се превърнал в нощ и се чул ужасяващ шум. Скалите се разтворили и манастира, монасите, ездача и неговата любима, след преобладаващо мълчание се превърнали в камък.

La llegenda del noi salmó

Fa molt de temps, per als membres de la tribu dels haida, d'Amèrica del Nord, el salmó era tan important que significava la vida; per això quan en menjaven havien de retornar les espines al riu, amb la creença que, així, el seu esperit no moriria mai. Tot i que els salmons viuen dins l'aigua, la tribu dels haida creia que quan en sortien, podien adquirir aparença humana.

Una vegada hi havia un noi que no tenia cap respecte per aquests peixos. Els seus pares sempre li deien que havia de ser respectuós i comportar-se correctament. Però ell, després de menjar salmó, sempre llençava les espines als matolls. La gent del seu poble l'havia advertit diverses vegades que els esperits dels salmons no devien estar gens contents amb el seu comportament, però ell no s'escoltava ningú.

Un bon dia la seva mare li va servir un salmó i ell, amb menyspreu, el va llençar a terra i va dir que no era bo. Després se'n va anar al riu a nedar amb els altres nois. Mentre nedava, un corrent molt fort el va xuclar i se'l va emportar a la part més profunda del riu. Per molt que va nedar, no en va poder escapar i finalment es va ofegar.

Allà, al fons del riu, es va transformar en un salmó i, al cap d'uns instants, els altres salmons se'l van endur. Els esperits dels salmons tornaven cap a l'oceà i deixaven els seus cossos enrere perquè els humans i els altres animals els fessin servir d'aliment. El noi va marxar amb ells ja que ara formava part de la tribu dels salmó.

Quan els salmó van arribar al poblat on vivien, al fons de l'oceà, tenien aspecte d'éssers humans. El noi va veure, sorprès, que gairebé tot era idèntic al seu poble. Fins i tot sentia els crits dels infants salmó que jugaven a la vora del riu.

La tribu dels salmó li va ensenyar tot el que havia de saber per ser un bon salmó. El van educar tal com educaven tots els salmons des de feia milers i milers d'anys. Li van dir que quan tingués gana anés al riu i que agafés un salmó infant. Li van remarcar que havia de ser respectuós i després de menjar-se'l havia de llençar a l'aigua l'espina i tot el que no s'hagués menjat perquè pogués reviure; si no ho feia, l'infant no podria tornar mai més

Ell va fer el que li havien manat. Però un dia, havent dinat, a l'hora que la canalla tornava al poble, va veure un petit salmó que coixejava i que plorava. Li va anar a preguntar què li passava i li va respondre que plorava perquè li faltava un peu. Aleshores el noi va recordar que s'havia descuidat de llençar a l'aigua una aleta del salmó que s'acabava de menjar. Ràpidament la hi va llençar i el petit, de cop i volta, va tornar a caminar com si res.

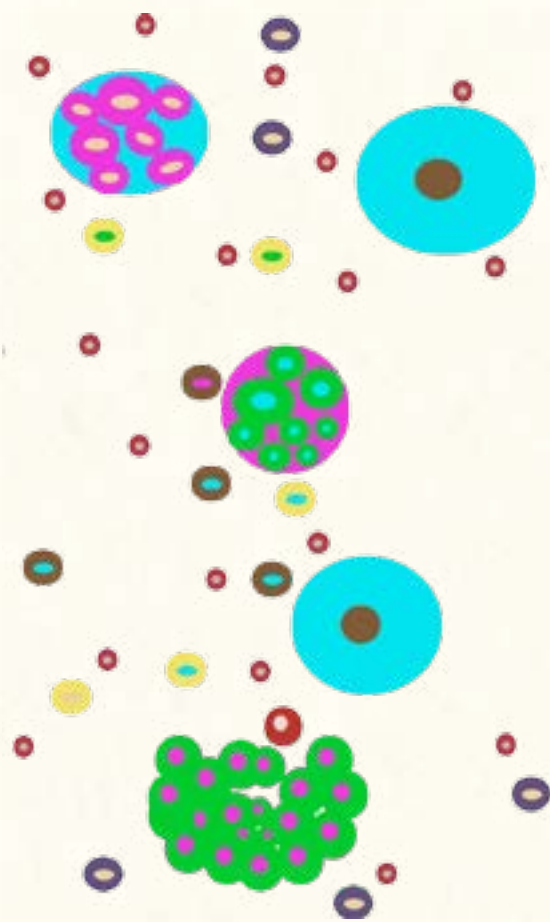
Va passar l'hivern amb la tribu dels salmó. Quan va arribar la primavera, els salmons van tornar a nedar riu amunt i el noi també ho va fer, ja que ara era un més de la tribu.

Un dia, quan nedava prop del seu antic poblat, la seva mare el va pescar. Quan el va treure de l'aigua, tot i tenir la forma d'un salmó, la mare va veure que duia un collaret de coure, el mateix collaret que ella havia donat al seu fill. Amb molta cura, la mare va portar el noi salmó cap a casa. Li va començar a parlar i, a poc a poc, la

pell de salmó li va començar a caure. Primer va començar a treure el cap i una setmana més tard va perdre tota la pell i va tornar a ser humà. El noi va explicar a la gent del seu poble, la tribu dels haida, totes les coses que havia après. Ara s'havia tornat molt humil i ajudava tothom. —No em puc quedar més temps amb vosaltres —els va dir—, però recordeu bé tot el que us he ensenyat.

El noi es va quedar al poblat fins que els salmons vells que no havien pogut remuntar el riu i que tampoc no havien estat pescats per altres animals o per humans, tornaven a baixar riu avall. Es va esperar a la vora de l'aigua fins que va aparèixer un enorme i vell salmó mort, que surava i que anava cap on era ell. El noi va identificar aquell salmó amb la seva ànima i li va clavar la llança. Inmediatament, el noi va morir.

Aleshores, la gent del poblat va fer el que el noi els havia dit: van dipositar el seu cos al riu i un remolí d'aigua el va enfonsar. I així va ser com va retornar a casa seva, a l'oceà, a la tribu dels salmó.

The legend of the boy-salmon

A long time ago, for the members of the tribe Haida, of North America, the salmon was of such importance that it meant life; therefore, after eating the salmon they returned the bones back to the river, believing that then its spirit would never die. Despite the salmon living in water, the Haida tribe believed that once they were out of the water they could take on the appearance of human beings.

There was once a boy who didn't have any respect for the salmon. His parents were always trying to make him be more respectful towards them, however, he always threw away the bones of the fish into the bushes after eating. The people in his village warned him about making the spirits of the salmon unhappy, but he would not listen.

One day, his mother served him a salmon and he, with contempt, threw it on the floor and said that it was not good. Later on he went to swim with the other children to the river. While swimming he was taken under by a very strong current that took him to the deepest part of the river and he drowned.

There, deep in the river, he turned into a salmon and the other salmons took him with them. They were returning back to the ocean without using their bodies. They had left their bodies behind for the humans and the animal people to use as food. The boy went with them, for now, he belonged to the salmon.

When the salmons arrived in the village where they lived at the bottom of the ocean, they looked just like human beings. The boy was surprised to see that everything was almost identical to his own village. He could even hear the sound of the children playing by the river. The Salmon tribe taught him all he needed to know to be a good salmon. They educated him the same way they had educated all salmons for thousands of years. They told him to go down to the river and catch one of their children to eat if he was hungry. They emphasized to be respectful and to throw the bones and any uneaten flesh into the water, if he didn't, salmon child would not be able to live again.

He did as he was told. However, one day after eating and at the time the children were going back to the village, he saw one of them limping and crying. He asked him why he was crying and the child salmon answered it was because he was missing a foot.

The boy remembered then he had forgotten to throw one of the fins into the water after eating. He quickly threw the fin into the river and the child salmon suddenly was able to walk normally as if nothing had happened.

He spent all the winter with the Salmon tribe. When spring arrived, the salmons went swimming upstream and so did the boy since he was now a member of this tribe.

One day he was swimming near his old village and he was caught by his own mother while she was fishing. When she took him out of the water, and despite looking like a salmon, the mother saw he was wearing a copper chain, the same chain she had given to her own son.

Índex

Carefully, the mother took the boy-salmon home. She started talking to him and little by little the fish scales started to drop. First the head appeared and a week later, he lost his tail and he became human again.

The boy explained to the people of his village, the Haida tribe, all the things he had learnt. He had become really humble and helped everybody.

—I can not stay with you any longer,—he said to them— but remember everything I have taught you.

The boy remained in the village until the old salmon that had not been able to swim upstream and had not been fished by other animals or humans went back downstream. He waited by the edge of the water until an enormous, old salmon appeared dead, floating towards him. The boy identified it as his own soul and sank his lance on the fish. As soon as he did it, the boy died.

Then, the people of the village did what the boy had asked them to do: they deposited his body in the river, and an eddy of water sank him. And that was how he returned home, to the ocean, to the Salmon tribe.

La diversitat és un mosaic de diferències, visibles i no visibles, de semblances i interaccions que influeixen en les actituds, comportaments i valors dels homes i les dones

Ibrahim

Un matí del mes de juliol, l'Ibrahim, un noi de dotze anys, va anar per primera vegada a treballar a la parada que el seu pare, l'Abdul, tenia al mercat de la plaça vella de Marràqueix, al Marroc. Hi anava perquè el seu pare ja era vell i la salut li flaquejava.

L'Ibrahim tenia moltes ganes de fer alguna cosa de profit; per a ell el mercat era el símbol de la seva llibertat, l'avís que li deia que ja entrava a formar part del món dels grans. Sabia que hauria de treballar molt, per aprendre com anava el negoci i per fer content el seu pare.

Després d'haver ajudat a muntar la parada d'espècies i d'haver-ne estat venent tot el matí, l'Ibrahim va veure en Hassan, un amic seu, i va demanar al seu pare si el deixava anar a fer un tomb amb l'amic per ensenyar-li el mercat. El pare, content amb el primer dia de treball del noi, li va dir que sí, però que no trigués gaire perquè la feina era traïdora, tan aviat en faltava com en sobrava.

Més contents que uns gínjols, els dos amics van anar a passejar pel mercat. Es van aturar a les parades dels terrissaires, dels cistellers, dels pelleters, dels tintorers... En Hassan tenia moltes ganes de parlar amb l'Ibrahim. Li va explicar que ja no aguantava més la ciutat, que havia decidit marxar a les muntanyes o, més enllà, al desert, i fer vida de nòmada, sempre amunt i avall. La ciutat —deia— per a ell era com una gàbia.

[Índex](#)

Quan l'Ibrahim va tornar a la parada, el pare el va trobar neguitós, però va pensar que devia ser fruit del primer dia de feina.

Al vespre, ja a casa seva, l'Ibrahim, cansat per la jornada de treball i neguitós per la conversa que havia mantingut amb el seu amic Hassan, va tenir un somni. Davant de casa seva arribaven uns genets vestits de blau muntats en camells i començaven a cridar-lo pel nom. Els genets se'l van emportar i al cap d'unies hores de cavalcar, van arribar a un espai obert, ple de roca i de sorra. Li van dir que allò era el desert, la llibertat. A l'Ibrahim li va semblar que tot era molt bonic.

L'endemà, després d'haver tingut aquest somni, l'Ibrahim va anar a treballar al mercat, amb el seu pare. A mig matí, quan ja havia fet molta feina, el pare li va dir que el trobava neguitós i que en volia saber el motiu. Com que l'Ibrahim sempre li havia tingut molta confiança, li va explicar tot fil per randa.

El pare, quan el va haver escoltat, li va dir:
—La nostra família sempre ha viscut a la ciutat i no saps què dius quan parles de la llibertat del desert. Creu-me, no podries resistir la dura vida dels nòmades. Et moriries d'enyorança i nosaltres de la tristesa de no tenir-te al costat.

Al cap d'una estona va passar en Hassan i l'Ibrahim va demanar al pare si podia anar a fer un tomb amb ell. En Hassan li va explicar que marxava amb el seu oncle a les muntanyes, amb els ramats. L'Ibrahim volia compartir la seva alegria, però se li va fer un nus a la gola i no li sortien

les paraules. En Hassan volia convèncer el seu amic que l'acompanyés en l'aventura, però l'Ibrahim li va explicar que els seus pares només el tenien a ell i que si marxava, es morrien de tristesa.

L'endemà, quan feia la migdiada a la vora del pou del pati de casa seva, l'Ibrahim va somiar una altra vegada: va somiar que dormia a la vora del pou de casa seva i que del pou sortia un geni.

—Escolta, Ibrahim, desperta't.

—Qui ets?

—Sóc el geni del pou.

—No em facis riure, que prou sé que aquestes coses només passen als contes.

—Et dic de debò que sóc el geni del pou.

—D'acord, senyor geni del pou. Digue's allò que m'hagis de dir i deixa'm dormir.

—Sé que estàs trist perquè no pots anar a les muntanyes i al desert, i et penses que el teu amic Hassan té molta sort i que tu ets molt desgraciat. Espera, Ibrahim, no siguis impacient. Escolta bé dues coses: la primera és que la llibertat la porten les persones en el seu cor, i la segona és que els somnis també et poden fer lliure.

Després de dir aquestes paraules, el geni del pou va desaparèixer.

L'Ibrahim es va despertar trasbalsat de tal manera que els seus pares es van espantar. Va passar uns quants dies intranquil, perquè sentia la necessitat de meditar les paraules que en el somni li havia dit el geni del pou, i es deia a si mateix: <<Sigui o no sigui veritat això del geni del pou, crec que les seves paraules són molt sàvies.>>

I d'aleshores ençà va treballar a la parada del mercat i cada dia li agradava més la seva feina. I quan tenia una estona s'entretenia a imaginar històries i rondalles que

coneixia.

Avui, l'Ibrahim, ja gran, s'està a la parada del mercat de Marràqueix i explica històries de genis voltat d'infants que l'escolten embadalits. I una de les històries que explica comença així: <<Hi havia una vegada un noi que volia anar al desert i un dia que estava fent la migdiada, el geni del pou de casa seva va sortir per explicar-li que la llibertat era...>>

كان يا ما كان ذات صباح من شهر يوليو ذهب إبراهيم وهو ولد ابن اثنتي عشرة سنة ليشتغل لأول مرة في الكشك الذي يملكه أبوه عبد الرحمان في سوق الساحة القديمة بمراكش. في المغرب. وكان يذهب إليه لأن أباه كان مسنا وصحته ضعيفة.

وكان إبراهيم يرغب أن يفعل شيئا مفيدا وظن أن السوق هو علامة حريته وكان ذلك يعلن له بدخوله في دنيا البالغين. كان يعرف أن يجب عليه أن يشتغل كثيرا ليتعلم التجارة وإرضاء أبيه.

بعد مساعدة تركيب كشك التوابل وبعد بيعها في الصباح. رأى إبراهيم صديقه حسنا وطلب أباه أن يسمح له ليتجول مع صديقه ويريه السوق. ووافق أبوه مقابل عمل ابنه في اليوم الأول ولكن قال له أن لا يتأخر لأن الشغل غادر. أحيانا يكثر وأحيانا يقل.

أسعد من القوس. الصديقان راحا يتجولان في السوق. ووافقا أمام متاجر الخزافين وصناع السلال وتجار الجلد والصباغين... كان حسن يرغب في الكلام مع إبراهيم وقال له إنه لم يعد يحتمل المدينة. لقد قرر الذهاب إلى الجبال أو أبعد إلى الصحراء ليعيش حياة الرحالة دائما في صعيد وهبوط. كان يقول إن المدينة بالنسبة له مثل القفص.

لما عاد إبراهيم إلى الكشك. وجدته والده قلقا. لكن اعتقد أنه لا بد أن يكون نتيجة أول يوم في العمل.

وفي المساء. في البيت. إبراهيم متعب من ساعات العمل وقلق من الحديث الذي دار بينه وبين صديقه حسن. رأى حُلما. أمام بيته وصل بعض الفرسان مرتدين ملابس زرقاء راكبي الجمال وبدأوا ينادونه باسمه. الفرسان حملوه وبعد بضعة ساعات من ركوب الجمال. وصلوا إلى فضاء واسع. مملوء بالحجار والرمال. فقالوا له إن هذه هي الصحراء. الحرية. فقال إبراهيم ما أجملها!

في الغد. بعد أن تلقى هذا الحلم. ذهب إبراهيم ليعمل في السوق. مع أبيه. وفي منتصف النهار وبعد عمل كثير قال له أبوه إنه كان يجده قلقا وكان يريد أن يعرف ما هو السبب لذلك. كان إبراهيم يثق بوالده ولذلك حكى له كل شيء بالتفصيل.

الأب. بعد سماعه. قال له:

. عائلتنا كلها نشأت في المدينة وأنت لا تعرف ماذا تقول حين تتكلم عن الحرية في الصحراء. ثق بي. لن تتحمل صعوبة معيشة الرُحال. ستوت من المشاعر ونحن سنموت من الحزن لعدم وجودك معنا.

وبعد حين مر حسن فطلب إبراهيم من أبيه أن يذهب للتلززه معه. فشرح له حسن أنه سوف يذهب مع عمه إلى الجبال. مع القطيع. وكان إبراهيم يشاركه الفرحه. ولكنه كان يتأثر ولا يستطيع الكلام. وكان حسن يريد افتتاح صديقه لرفقته في مغامرته. ولكن إبراهيم شرح له أن ذلك مستحيل لأنه ولد وحيد ووالديه سوف يموتان بالحزن ذهابه.

في اليوم التالي، عندما كان يعمل القيلولة بالقرب من البئر بجانب بيته، حلم إبراهيم مرة أخرى. حلم أنه يعمل القيلولة بالقرب من البئر بجانب بيته ومن البئر خرج جن.

- يا إبراهيم، استيقظ!

- من أنت؟

- أنا جن البئر.

- لا تضحكني، فإني أعرف بما يكفي أن هذه الأشياء لا تحدث إلا في القصص.

- إني أقول لك بجدية أنا جن البئر.

- تمام، سيد جن البئر. قل لي ما يجب عليك أن تقوله ودعني أنام.

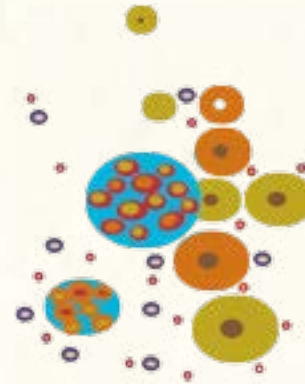
- أنا أعرف أنك حزين لأنك لا تقدر أن تذهب إلى الجبال وإلى الصحراء، وتعتقد أن صديقك حسنا محفوظ جدا ولكنك سيء الحظ. انتظر، إبراهيم، لا تكون عديم الصبر. اسمع جيدا إلى شينين: الأول هو أن الحرية يمتلكها الأشخاص في قلوبهم، والثاني أن الأحلام كذلك يمكنها أن تجعلك حرا. بعد قول هذه الكلمات اختفى جن البئر.

ستيقظ إبراهيم مغزوعا لدرجة أن والديه خافا. بعد هذا، أمضى بضعة أيام قلقا، لأنه كان يشعر بحاجة إلى فهم معنى لكلمات التي قالها له جن البئر في الحلم.

أما أمر جن البئر كان صحيحا أم لا فإنا اعتقد أن في كلماته حكمة كبيرة.

منذ ذلك الحين كان يعمل إبراهيم في الكشك في السوق وكل يوم يحب أكثر عمله. وعندما يكون غير مشغول يلهي نفسه في تخيل قصص وحكايات كان يعرفها.

لיום إبراهيم، وهو كبير، في كشك سوق مراکش ويحكي قصص الجنون للأطفال المحطون به الذين يستمعون له حيرة. وواحدة من القصص التي يحكيها تبدأ هكذا: كان يا ما كان هناك فتى أراد الذهاب إلى الصحراء وذات يوم بينما هو يعمل القيلولة، خرج جن من البئر بجانب بيته ليشرح له أن الحرية هي...

El Sol, la Lluna i l'Estel de l'Alba

Al principi dels temps tot era pau i tranquil·litat. Llavors va aparèixer Njàmbbu (el cap de la tribu), que va construir un poblat i hi va viure amb tots els seus súbdits.

En aquest poblat també hi vivien dos amics, Joba (el Sol) i Ngwëndé (la Lluna), que s'havien casat amb dues germanes bessones.

El Sol s'havia casat amb Kondde (l'Estel de l'Alba) i la Lluna s'havia casat amb Nyalangwa (l'Estel de la Tarda). Totes dues parelles vivien en pau: caçaven, pescaven i conreaven els horts.

Va passar el temps i un dia l'Estel de la Tarda va dir al seu marit:

—Avui he visitat la meva germana Estel de l'Alba.

—I... que no està bé?

—No és gaire feliç en el seu matrimoni amb el Sol.

—I per què és infeliç en el seu matrimoni amb el meu amic Sol? El Sol és un bon tipus!

—Diu que el Sol la maltracta i que mai no la deixa sortir de casa. El Sol s'estima més sortir amb tu i amb els seus altres amics que no pas quedar-se a casa amb ella i mirar de resoldre els seus problemes matrimonials.

—Esposa meva, tothom en té, de problemes. Què vols que hi faci, jo, amb els problemes matrimonials del meu amic Sol i la teva germana bessona?

—L'Estel de l'Alba vol que la raptis i que t'hi casis perquè tots tres puguem viure feliços per sempre.

—Bé, si tu m'ho demanes, ho faré. Faré el que pugui per salvar l'Estel de l'Alba del seu terrible matrimoni. El Sol m'ha decebut profundament. No m'hagués pensat mai, que pogués tractar així la seva dona.

L'endemà, de bon matí, l'Estel de l'Alba ja havia disposat totes les seves pertinences en un cistell per estar a punt per fugir al més ràpid possible. Mentre el Sol estava caçant elefants, la Lluna va entrar a casa seva i li va raptar l'esposa.

Quan el Sol va tornar a casa, a última hora de la tarda, Etùnji, un veí, li va dir:

—La Lluna t'ha robat la dona, els he vist mentre sortien de casa aquest matí.

El Sol, molt enfadat, va dir:

—A partir d'avui la meua amistat amb la Lluna s'ha acabat! M'ha robat la dona... però un dia la recuperaré i la faré tornar a casa.

L'enemistat entre el Sol i la Lluna arran de l'esposa robada es va anar agreujant cada dia més, fins a convertir-se en una pugna fora de tot control.

Finalment Njàmbbu, el cap de la tribu, va dir:

—Escolteu-me, Sol, Lluna, Estel de la Tarda i Estel de l'Alba. No puc tolerar més aquest escàndol al meu poblat. Agafeu totes les vostres coses i aneu-vos-en al firmament! Diré a Ngunga (el Vent) que us ajudi a pujar-hi bufant perquè ascendeu cap a dalt del cel al més de pressa possible.

Després de traslladar-se al firmament que hi havia a sobre del poblat de Njàmbbu, el Sol i la Lluna, que en el passat havien estat bons amics però que ara eren enemics acèrrims, tampoc no van solucionar la seva disputa. Al contrari, cadascun d'ells va prendre un camí diferent.

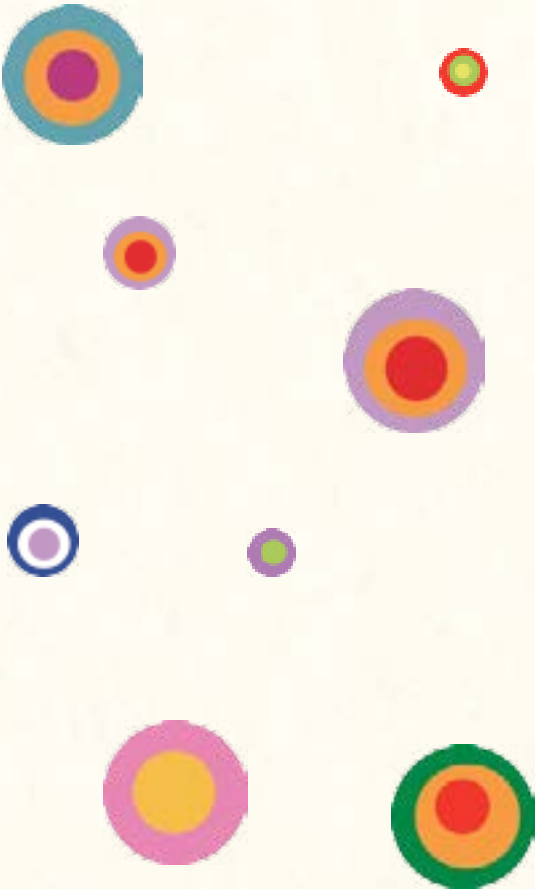
El Sol apareixia únicament durant el dia i la Lluna, únicament durant la nit. El Sol és l'únic visible al cel durant

el dia perquè sense esposa no va tenir descendència. I, de tant en tant, mostra la seva tristesa per la pèrdua de l'Estel de l'Alba formant núvols foscos; per això, quan plou, en realitat, cauen les llàgrimes vessades pel Sol.

La Lluna i les seves dues dones bessones, en canvi, van gaudir d'una bona vida, i van omplir el cel fosc amb tots els seus fills. En van tenir tants, que van arribar a formar constel·lacions. El seu primogènit va ser un nen gran i robust, a qui van posar Júpiter. Després van venir Sirià, Meteor, Estel Polar, Estel Fugaç, Estel Espurnejant (una filla vanitosa a qui encantava ser el centre d'atenció de la família) i molts d'altres.

Cadascun dels fills tenia el seu caràcter. L'Estel Fugaç competia amb la seva germana Estel Espurnejant, per l'atenció dels seus pares. Sovint, l'Estel Fugaç mostrava els seus esclats de mal humor creuant com un llampec el firmament. Meteor va ser expulsat de la casa dels pares per tenir un comportament poc exemplar...

Des d'aleshores, el Sol ha intentat recuperar diverses vegades la seva esposa robada, Estel de l'Alba, però no ho ha aconseguit. Cada vegada que la Lluna i l'Estel de l'Alba veuen el Sol sortir per l'est, desapareixen ràpidament. És per això que el Sol, des de fa milers i milers d'anys, viatja en solitari pel firmament mirant de trobar la seva esposa Estel de l'Alba.

Ioba, ngwêndé nà nyalangwa

Índex

**È ebeýe-só ebéýýé naýa;
ndi èýýe ebéýetyye-ndi ja?**

Njàmbbu à evàya eviyya elongakka mboka e-tubbwé: Nà bàto- bàto, nà mboyi nà benyêvvé-jàmbo kòta.

Nà muýýu nà ebayakka bayàddo ba-bàyye: Ngwéýé-à-Eléýýé nà Ngwéýé-à-Kondde. Ba evàya eviyya ejayiýénétyyé ibôngó ebólibòli. Mboka eýéssé evilivili, bàto mbwênjé nà utàmbo, mosèvo nà mosèvo. Joba nà joba ji edòlaka.

Njàmbbu à ebéýetyye nà mboyi nyi-aduýýu nyi-bàyye nyi ediyaka teppé e mboka mé e-nyé: JOBA nà NGWÊNDÉ, bàýýa ebéýetyye ebayene-ni nà ngòni nyi-a bayàddo nyi-bàyye mavasa; ké ma esaýaka ngòni nyi-a menangga. NGWÊNDÉ ebayene-ni nà NYALANGWA, JOBA nà MAVINDA-JOBA. Boýýo teppé mbwênjé nà utàmbo.

Ebòllo nà ebòllo; ngà tubé e tubé nyi-abuýýu; ngà bekanga e bekanga ba-abuýýu, ngà mosòmbbo e lilambo nà pàta, jôngó-mé. Minyya ma edòlaka, nguêndé nyi edòlaka, mopumma griýi; minyya ma edòlaka, ngwêndé nyi edòlaka, mopumma griýi. Kwangga ngà e-e ebéýetyye e joba i-vókkwé NYALANGWA à evàya etyêýétyyé e ipeva ji-a moýana-nyànggwé MAVINDA-JOBA. Nà muýýu nà ekòbbétyyé muýýu nà inàka titta nà mòmmu ù-aduýýu. Nà muýýu nà evóyókkó nà moýana-nyànggwé NYALANGWA naýa: JOBA à ebeýýe esòlló muýýu, à elikka-ndi muýýu e mbàddi muýýu méni, eviyya moýako mu-u ekuddwa muýýu kwangga va ekuduwené muýýu nà eluýu. Ndi à ejòmbbé-ndi moýana-nyànggwé naýa a evóyetye NGWÊNDÉ naýa a etyêýetye eýinggakka muýýu, ké à etyêýétyé ediyyakka nà boýýo. Etùnji à evàya-te eýokakka esòtyi mé enyé.

Va epabetyye NYALANGWA e mbàddi, à evàya-te ediyyétyyé mòmmu ù-aduýýu, à evàya eviyya evóyókkó nà mòmmu ù-aduýýu naýa:

- Ngwêndé nàýýa ebéýýe e mboka NYALANGWA.
- Ké è ekòbbé muýýu ja?
- Nà ebeýýe ekòbbe muýýu dódó.
- È-nde -ndi e-e edòlla nà muýýu?
- JOBA à ebeýýe esòlló muýýu. À elikaka muýýu ippó joba je-éséýýé.
- Ndi ò emuýé esaýakka ja? Ma eyéýýé màmbó ma-a ibàya ji-abuýýu; nà ebeýýe evurétyyé eýýo nà mbòyyi améýýé JOBA, à ekojiyyé ngwéýé mbétyé nà mabónggó.
- NYALANGWA, à etokka-ndi nàýýa ebómbetyye muýýu ké è ebanaka nà muýýu ké ò eviyya ediyyakka iwéýé ba-lalo mbwênjé nà utàmbo.
- È-nde? Èye, nà emuýé-te esanna nà ivasa ji-avéýé ènné ngà e-e etokka èvé.

Va ebéýétyye joba ji edibbwaýa NGWÊNDÉ à etóyyó naýa JOBA à etyêyyé e jànggo ji-a ròku, à vâ tè etyêýétyyé e etoka ji-a NYALANGWA.

Va epabetyye JOBA, àýýa elônggetyye moýàddo ù-aduýýu muýýu mbà ekòbbétyyé muýýu, eýýo -ndi e-e evóýýó Etùnji nà muýýu nà: NGWÊNDÉ, muýýu -ndi a-a etyêyyé eýòvé nà moýàddo ù-avéýé. Nà etóyyó muýýu à ebápétyé mafundda, ba etyêýétyé.

JOBA, à evàya eviyya elinggwakka ebólibòli.

Índex

À evàya eviyya esónjiyétyyé naŷa boŷŷo nà NGWÈNDÉ ba engaŷa eŷokana kwangga va eyéŷŷé muŷŷu à etimbiyétyé muŷŷu muŷàddo ù-aduŷŷu. Ebeva e-a jàmbo e evàŷaka eŷirakka e mboka. Mboka è emuŷé isòko joba-te-joba, kwangga mesoŷo ma-a joba-te-joba mì emuŷé epariyétyé bàto ba-aséŷé. Va ebéŷétye NJÀMBBU à etóyyó naŷa ba ebeŷŷe ekòmba, à evàŷa-te eŷondakka boŷŷo: À evàŷa evóŷókkó nà boŷŷo naŷa ba etókeletye beŷema ba-abuŷŷu, nà boŷŷo ba eŷimwaka muŷŷu e mboka aduŷŷu, à evàŷa evóŷókkó nà boŷŷo naŷa: JOBA, NGWÈNDÉ, NYALANGWA, KONDDE À NGÔNDÉ, nà eyéŷŷé misó vyaŷŷa! Nà etokka-ndi etóŷŷó nywéŷé nà ba-anuŷŷu be-eséŷŷé e vaŷa-nana. Nà eŷondda-ndi NGUNGA ké à ekòtyiyénétyé inywéŷé ebeta e loba, e mavinddo nà mopùpé mu-aduŷŷu. Va ebéŷétye boŷŷo ba eŷimmwamma e mboka, JOBA nà NGWÈNDÉ bà ebeŷe-pé ekòmmba menjùkke ma-abuŷŷu; NGWÈNDÉ à evàŷa eviyya elikanakka nà baŷàddo ba-aduŷŷu.

Va ebémbénné iwéŷé ò evóŷóko naŷa, mbuyya e enóyyó-ndi, JOBA -ndi a-a ebémbénné à eŷiyaka moŷàddo ù-aduŷŷu. JOBA, moŷako-te-moŷako, à epànnya-ndi nà sesse à etyéŷé etokaka NYALANGWA, moŷàddo ù-aduŷŷu. Nà moba ma-a ebémbénné muŷŷu à ebotamaka e mavinddo nà itoka ji-a NYALANGWA.

E egàli e-vókkwé e-a loba NGUÈNDÉ nà baŷàddo ba-aduŷŷu ba-bàyye: NYALANGWA nà MAVINDA-JOBA jé-léŷé te-tó kondde à NGWÈNDÉ mbwénjé nà utàmbo ba elondiyyé mboka abuŷŷu nà ibôngó ji-a menangga; ba elenganaka eluŷu-te-eluŷu nà baŷana ba-abuŷŷu. MAVINDA-JOBA, à esaŷaka kondde à Ngwéndé, va etóyyó muŷŷu veŷi jé-léŷé te-tó JOBA à ekuduwenétyé e esityi à evóyyó-ndi nà mòmmu ù-aduŷŷu naŷa “Okàŷa!!” e-egàli-a ba ebônggenetye nà muŷŷu nà morambba mu-a baŷana ba-abuŷŷu. Baŷana mé baŷa-nyé -ndi ba-a ekòtyiyénné boŷŷo e ebotama nà ba-vókkwé ba-tékki. Ba tàla à ròku, tàla à evondo, tàla à kudu, tàla à mòto, tàla à mbwaŷa, tàla à nyàma. Nà menangga mi-vókkwé mi-i eleviyyé iwéŷé manni e betyéŷéndó ènné monangga mu-a

madollo jé-léŷé te-tó monangga mu-a etyéŷéndó. Nà monangga mu-a ikanga, nà mu-a epityi, nà mu-a nyététi, na mu-a tongolonggo, nà mu-a tolla, nà mu-a muŷeya.

Naŷa -ndi e-e ekandenatyte JOBA nà NGWÈNDÉ ba ekandanaka naŷa: Anó à ekudwaka nà moŷako ippó ji-aduŷŷu; mo-vókkwé à ekuduwenétyé nà eluŷu nà baŷàddo ba-aduŷŷu ba-bàyye nà ibôngó tiŷi.

Nà evàŷa-te eviyya elikakka boŷŷo e raŷo, nà evàŷa-te eviyya ekòbbétyé inywéŷéni.

Paŷa.

L'abric apedaçat

un home que es deia Khaim Yankl i que era tan pobre que no tenia ni un trist tros de pa per alimentar la seva dona i els seus sis fills. Tots passaven molta gana i molt fred.

Un dia Khaim Yankl va pensar: <<Així no es pot viure. He de marxar de casa i provar sort en un altre lloc.>>

I així va ser com es va acomiadar de la seva família i se'n va anar de casa amb el seu violí sota el braç. Camina que caminaràs, va creuar boscos, pobles i ciutats. En algunes ciutats i pobles, Khaim demanava almoïna. De vegades tocava el violí a les fires i als mercats, de seguida es formava una rotllana al seu voltant i això li proporcionava generoses pluges de monedes.

Khaim Yankl agafava totes les feines que li oferien: netejava a les cases, cavava als horts o arreglava eines. Mai no deia que no i, al cap de poc temps, va començar a tenir les butxaques plenes de monedes.

Però amb la nova riquesa van arribar les preocupacions. Aviat les monedes van pesar massa i les va anar a canviar per bitllets. Però malgrat això no van acabar les seves preocupacions, perquè les butxaques no eren un lloc prou segur per guardar-los. Li feia molta por que els hi robessin... o perdre'ls... o que una ràfega de vent se'ls emportés. Al final va tenir una idea. Va agafar una agulla, una mica de fil i trossos de roba. Amb molta cura, va anar cosint pedaços en el vell abric que portava i, a cada pedaç, hi anava ficant bitllets. Qui podia imaginar el secret que guardava el vell abric de Khaim Yankl?

Els dies van anar passant i l'abric es va anar cobrint de

més i més pedaços de tots els colors i teixits: de llana, de lli i de cotó, vermells, grocs i blaus, de flors, de quadres i de ratlles. Cada pedaç amagava un feix de bitllets. Va cosir pedaços a les mànigues, al coll, a les butxaques i al folre interior. Amb tot això, van transcórrer vint anys i Khaim tenia l'abric totalment apedaçat. S'havia convertit en un home ric. Un dia va decidir que potser havia arribat el moment de tornar a casa. Es va anar a comprar un abric nou i va emprendre el camí.

Com que havia passat tant de temps, la seva família el donava per mort i la seva dona s'havia hagut de posar a treballar per poder alimentar els sis fills.

Quan Khaim va arribar al seu poble, ningú no es va adonar que era ell. Va anar cap a casa seva i li va obrir la porta una noia jove, una de les seves estimades filles. La noia, però, no el va reconèixer de tan arreglat com anava.

—Puc parlar amb el teu pare? —li va preguntar ell.

—No tinc pare —va respondre la noia—. Se'n va anar a buscar fortuna i mai no ha tornat. Tots pensem que es deu haver mort.

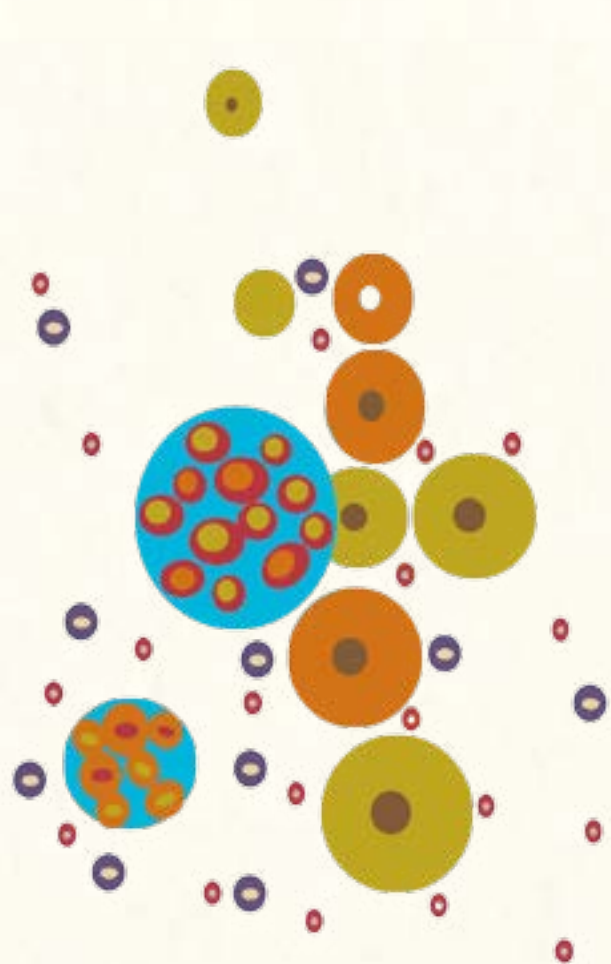
—Nooo! —va cridar Khaim Yankl amb alegria—. Jo, sóc el teu pare!

I la va abraçar amb tendresa.

La notícia va córrer per tot el poble i pels carrers només se sentia dir als veïns:

—Khaim ha tornat... És ric!

La dona de Khaim no era a casa perquè havia anat a treballar. En sentir la notícia, no s'ho podia creure. Es preguntava com devia ser el seu marit, després de tants anys. Quan va arribar a casa, feia un segon que Khaim havia sortit per anar a la sinagoga a resar. Havia deixat

l'abric apedaçat penjat d'un clau que hi havia en un racó de la cuina i el xal d'oracions oblidat al damunt de la taula.

Quan la dona va entrar a la cuina, el primer que va veure va ser el xal. Incrèdula, el va agafar i va examinar el teixit, que li era familiar, una mica gastat pel pas dels anys. Va examinar la vora i va veure, en un costat, un tros que ella mateixa havia apedaçat, i immediatament es va adonar que, efectivament, era el xal del seu marit. De seguida es va afanyar a preparar el dinar perquè estigués a punt quan ell tornés.

Mentre feinejava per la cuina, de sobte, un estrepitós truc a la porta la va fer sobresaltar. Fora hi havia un pobre que demanava almoina. No cal dir que la pobra dona de Khaim no tenia res per donar-li però, pensant en el seu propi marit, no va ser capaç de deixar-lo marxar amb les mans buides. Regirant per la cuina, els seus ulls van anar a trobar l'abric apedaçat penjat en un racó. Era l'abric més vell i brut que havia vist en tota la seva vida. —Tingui —li va dir, i va allargar l'abric dels pedaços al captaire—. És molt vell i potser no li serà gaire útil però, si us plau, emporti-se'l amb la meva benedicció.

El pobre home va donar les gràcies a la dona, es va posar l'abric i se'n va anar. Al cap de molt poca estona va arribar Khaim de la sinagoga, i tots dos es van abraçar i es van posar a plorar d'alegria d'haver-se pogut retrobar. Tota la família es va asseure al voltant de la taula i escoltava la història del pare. Els costava creure que aquell que estava assegut al seu costat fos realment el seu pare.

Havent dinat, van desaparar la taula i Khaim es va treure un ganivet de la butxaca i va començar a esmolar-lo amb una pedra. Tot d'una, l'alegria familiar es va convertir en terror. I si aquell home no era Khaim Yankl? Potser era un lladre

que havia anat a matar-los?

Khaim es va aixecar i es va dirigir a un racó de la cuina. La seva dona i els seus fills es van amuntegar a l'altre extrem de l'habitació i un dels nois se'n va anar al costat de la porta, preparat per arrencar a córrer a la recerca d'ajuda, si calia. En Khaim va aixecar el cap i va recórrer amb la mirada tota l'estança. Es va adonar que en el clau on havia deixat penjat l'abric no hi havia res... —Esposa —li va dir—, has vist el meu abric de pedaços?

A la dona li va fer un salt el cor i va contestar: —Et refereixes a aquell abric tan brut i vell, tot apedaçat? Doncs l'he donat a un captaire que ha trucat a la porta.

En sentir aquestes paraules, Khaim va perdre el coneixement. Immediatament, tots es van oblidar de la por i s'hi van acostar per auxiliar-lo. Quan finalment va recuperar-se, va dir: —Ai, tota la meva fortuna, tots els diners reunits en aquests vint anys... Tot era en aquest abric!

Quan la dona de Khaim ho va sentir, també va quedar tota atordida. Tot d'una, Khaim es va aixecar, va agafar l'abric nou i el violí i va sortir de casa. Es va encaminar a la plaça del poble i un cop allà va començar a tocar el violí i a cantar una cançó. La gent no va trigar a fer rotllana al seu voltant i van començar a xiuxiuejar: —Però si és Khaim Yankl! Què li passa?

Però Khaim va continuar cantant i la gent li deia: —Khaim, què fas tocant el violí a aquestes hores, a la plaça?

Al cap d'una mica, tot el poble era allà per no perdre's l'espectacle. Botiguers, mares amb nens, homes que

anaven a casa a sopar... Tots es paraven i miraven. Entre aquests hi havia el captaire, que portava l'abric apedaçat. Khaim de seguida el va distingir: un abric multicolor enmig de la gentada. Va deixar de tocar el violí i va dir cridant: —Bona gent, permeteu-me que us demostrï que boig que sóc. Amable cavaller —i va assenyalar el captaire—, intercanviem els abrics. Li canvio el meu abric nou pel seu abric vell.

Un esclat de rialles va recórrer tota la rotllana que havia fet la gent. No devia tenir gaire seny algú que volia canviar aquell abric preciós, amb coll de pell, acabat de comprar, per aquell altre tot apedaçat. No cal dir que aquell home pobre estava més content que un gínjol. Es va obrir pas entre la gentada, es va treure l'abric vell i el va donar a Khaim, i allà, davant de tothom, se'ls van intercanviar.

Seria difícil dir qui de tots dos estava més content, si Khaim o el captaire. Però el captaire, tement que Khaim canviés d'opinió, va tocar el dos ràpidament. Khaim va tornar a agafar el violí i se'n va anar cap a casa seva. Quan hi va arribar, va entrar a la cuina, va agafar un ganivet i va començar a descosir els pedaços un per un. La seva família mirava bocabadada com s'anaven amuntegant sobre la taula els bitllets.

Des d'aquell dia, Khaim Yankl i la seva família van viure amb totes les comoditats, però sense desitjos ni capricis, i sempre agraïts pel que tenien. I què va passar amb l'abric apedaçat? Doncs el van arreglar i el van penjar en el clau de la paret del racó de la cuina i allà es va quedar per sempre més.

המעיל המטולא

היה היה פעם איש ושמו היה חיים ינקל. חיים היה כל כך עני שאפילו לא הייתה לו פת לחם כדי להאכיל את אשתו ואת ששת בניו. כולם היו רעבים מאוד וסבלו מקור.

יום אחד חשב ינקל:

– אי אפשר לחיות ככה. עליי לעזוב את הבית ולנסות להתפרנס במקום אחר.

וכך היה. הוא אמר שלום למשפחתו ועזב את ביתו עם כינור תחת זרועו. במשך הליכתו חצה יערות, כפרים וערים. בכמה ערים וכפרים ביקש צדקה ואפילו לפעמים ניגן בכינור בירידים ושווקים, ובמהירות נעשה עיגול של אנשים סביבו וזה גרם שירדו גשמים נדיבים של מטבעות.

חיים ינקל התקבל כל העבודות שנדרשו לו לעבוד בהן: לעזור בבית, לחרוש במטעים או לתקן את הכלים. אף פעם לא אמר "לא" וכעבור זמן מה כיסיו התחילו להתמלא במטבעות.

אולם עם העושר החדש הגיעו הדאגות. המטבעות זכו משקל כבד והחליף אותן בשטרות. אבל דאגותיו לא נעלמו: הכיסים לא היו מקום די בטוח כדי להסתיר אותם. הוא נזר פחד שיגנבו אותם... או שיאבד אותם... או שיעופו ברוח סוערת. סוף סוף היה לו רעיון. לקח מחט, קצת חוט וחתיכות בד. בזהירות תפר את החתיכות במעיל שלבש והכניס שטרות בכל טלאים. מי יכול לדמיין את הסוד שנשמר במעיל הישן של חיים ינקל?

חלפו הימים והמעיל הלך והתכסה בטלאים וטלאים של כל הצבעים וכל האריגים: צמר, פשתן וכותנה, אדומים, צהובים וכחולים, פרחוניים, עם ריבועים ומקווקוים. בכל טלאי הסתיר ערימת שטרות. תפר טלאים בשרוולים, בצווארון, בכיסים ובריפוד הפנימי. עם כל זה עברו עשרים שנה ולחיים היה מעיל מטולא לחלוטין. חיים הפך לאדם עשיר. יום אחד החליט שאולי הגיע הזמן לחזור הביתה. הלך לקנות מעיל חדש ויצא לדרך.

מפני שעבר המון זמן, משפחתו חשבו שהוא היה מת ואשתו הייתה מוכרחה לחפש עבודה כדי להאכיל את ששת בניה.

כאשר הגיע חיים לכפר, אף אחד לא הכיר אותו. הוא פנה אל ביתו ובחורה צעירה אחת מבנותיו האהובות- פתחה לו את הדלת. הבחורה אפוא, לא הכירה אותו משום שהוא לבש בגדים יפים.

– אפשר לדבר עם האב שלך? - שאל אותה.

– אין לי אבא – השיבה הבחורה – הוא עזב את הבית רודף אחרי ממון ולא חזר. כולם חושבים שהוא מת.

– לאאא! - צעק חיים ינקל בשמחה – אני אבא שלך!

הוא חיבק אותה בריכות.

החדשות רצו בכל הכפר ונשמע בניהם של השכנים:

– חיים חזר... והוא עשיר!

אשתו של חיים לא נמצאה בבית כי הלכה לעבוד. ברגע ששמעה את החדשות היא לא יכלה להאמין להן. היא הרהרה איך ייראה הבעל שלה אחרי כל השנים האלה. כאשר הגיעה הביתה, שנייה לפני כן, חיים תכף יצא מביתו לכיוון בית הכנסת. בבית הוא תלה את המעיל המטולא במסמר בפניה של המטבח ואת הטלית שחך על השולחן.

כאשר אשתו נכנסה למטבח, הדבר הראשון שראתה היה הטלית. בספקנות לקחה אותה ובדקה את הבד שנראתה לה כה משפחתית, קצת מותשת בגלל מהלך השנים. בדקה את המכפלת וראתה בצדה טלאי שתפרה בידיה. מיד ידעה שאכן מדובר בטלית של הבעל שלה. במהירות טרחה בהכנת ארוחת הצהרים מפני שרצתה שהכול יהיה מוכן כשתבעל שלה יגיע.

במהלך העבודות שלה במטבח שמעה לפתע דפיקה סוערת על הדלת. בחוץ היה אדם עני שביקש צדקה. אמנם לאשתו של חיים לא הייתה כלום לתת לו, אבל חשבה על הבעל משלה ולא הייתה מסוגלת לפטר אותו עם הידיים ריקות. סרקה את המטבח ועיניה ראו את המעיל המטולא שתלה במסמר. הוא היה המעיל הישן והמלוכלך ביותר שראתה בכל חייה.

– קח – אמרה לו והשיטה את המעיל של הטלאים לעני – הוא ישן מאוד וייתכן שלא תשתמש בו, אבל בבקשה לקחת אותו בברכה.

המסכן אמר תודה לאישה, לבש את המעיל והלך.

אחרי זמן קצר הגיע חיים מבית הכנסת ושניהם התחבקו ופרצו בבכי בגלל השמחה של האיחוד. כל המשפחה ישבה סביב השולחן והקשיבה את הסיפורים של אבא. קשה להם להאמין שהאדם שישב מולם היה באמת האב שלהם.

אחרי ארוחת הצהרים כולם ניקו את השולחן ואז הוציא חיים סכין מן הכיס ותכף התחיל לחדד אותו בעזרת אבן השחזה. שמחת המשפחה הפכה מיד לחרדה. מה יקרה אם האדם ההוא לא היה באמת חיים ינקל? ייתכן שיהיה גנב שהלך אצלם כדי להרוג אותם? חיים קם ופנה לפינת המטבח. אשתו ובניו התקהלו לפינה אחרת של החדר ואחד מהבנים התקרב לדלת מוכן לברוח ולבקש עזרה. חיים הרים את הראש והסתכל בכל החדר. הוא תפס שבמסמר שבו תלה את המעיל לא היה כלום. הוא חיפש אותו בכל המטבח בעיניים...

– אשתי – אמר לה – האם ראית את המעיל המטולא שלי?

ליבה של האישה פרצה והשיבה:

– אתה מתכוון למעיל המטולא כולו כל כך מלוכלך וישן? נתתי אותו לעני שדפק על הדלת.

כאשר שמע חיים את דברים האלה איבד את הכרתו. מיד כולם שכחו את הפחד והתקרבו לו לעזור לו. כשסוף סוף התעורר, אמר:

– אוי ואבוי, כל הממון שלי, כל הכסף שאספתי במשך עשרים שנה... הכול היה במעיל ההוא!

כאשר אשתו שמע את זה גם היא איבדה את הכרתה.

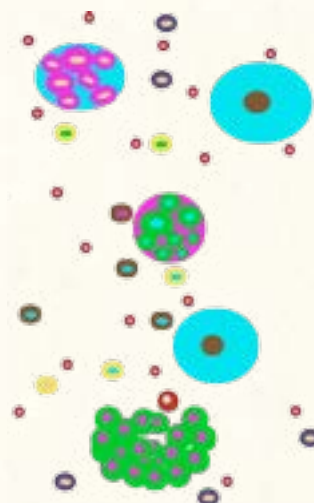
לפתע, חיים קם, לקח את המעיל החדש ואת הכינור ויצא מהבית. הוא פנה לכיוון כיכר הכפר ושם התחיל לנגן בכינור ולשיר.

האנשים התחילו לשובב אותו וללחוש:

– הלא הוא חיים ינקל? ... מה קרה לו?

אבל חיים המשיך לשיר ואמרו האנשים:

– חיים, למה אתה מנגן בכינור בשעות האלה בכיכר?

כעבור זמן מה כל הכפר היה שם בכיכר כדי להשתתף במופע. בעלי חנויות, אמהות עם ילדיהן, גברים שהלכו הביתה לארוחת הערב... כולם נעצרו והסתכלו. וביניהם נמצא גם העני שלבש את המעיל המטולא. מיד חיים הבחין בו: מעיל ססגוני בתוך הקהל. הפסיק את הנגינה ואמר בצעקה:

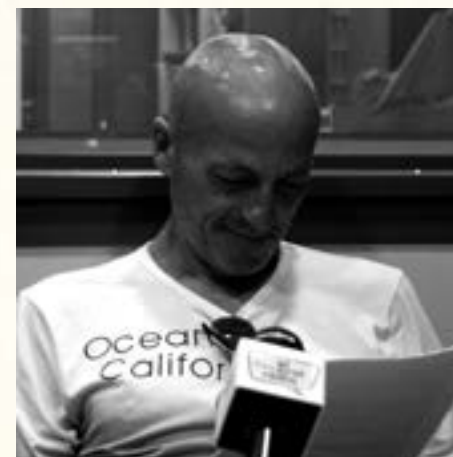
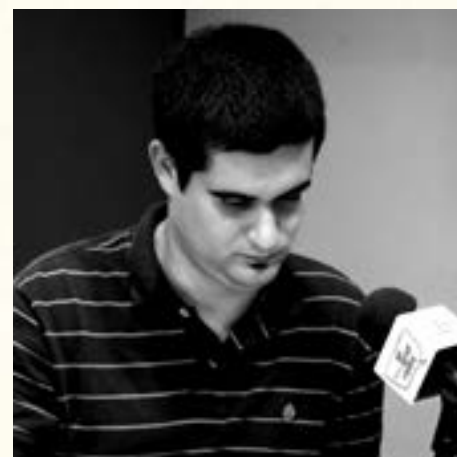
– גבירותיי ורבותיי הנחמדים, הרשו לי להוכיח לכם שאני משוגע. אדון האדיב -והצביע על העני- נתחלף במעילים. אני מתחלף במעיל החדש שלי במעיל הישן שלו.

האנשים של העיגול פרצו בצחוק. אכן הוא היה טיפש אם רצה להתחלף במעיל המדהים שלו, עם צווארון עור, חדש, במעיל המטולא כולו. אין צורך להגיד עד כמה העני היה מרוצה. הוא הלך בין הקהל, פשט את המעיל הישן ונתן אותו לחיים ושם, לפני כולם, התחלפו המעילים.

קשה להגיד מי משניהם היה יותר שמח, חיים או העני. העני, שפחד שחיים ישנה את דעתו, ברח במהירות. חיים שוב לקח את הכינור והלך הביתה.

כאשר הגיע שמה, נכנס למטבח ולקח את הסכין והתחיל לפרוס את הטלאים, אחד אחרי השני. משפחתו הייתה המומה מתבוננת איך השטרות התאספו על השולחן.

מאז היום ההוא חיו חיים ינקל ומשפחתו בכל נוחיות בלי בקשות ובלי גחמות. תמיד הודו על מה שהיו להם. ומה קרה עם המעיל המטולא? תיקנו אותו ותלו אותו במסמר בקיר של פינת המטבח ושם נשאר לעולם ועד.

La llegenda del pont del Diable

Índex

Diu la llegenda que una velleta que vivia a l'altra banda del riu Llobregat, cada dia, ben d'hora al matí, creuava un pontet de fusta per anar a buscar aigua a la font. Però un bon dia el riu es va desbordar i es va endur el vell pont de fusta. A partir d'aleshores la pobre velleta va haver de creuar cada dia el riu amb penes i treballs, tant si era estiu com hivern, i s'havia de mullar els peus i els turmells per aconseguir una mica d'aigua.

Però un bon dia, el diable, que tot ho sap i tot s'ho empesca, en veure tot el que havia de fer la velleta per creuar el riu, se li va aparèixer i li va proposar un tracte: —Veig que us costa molta feina creuar el riu... i a més, cada dia us heu de mullar els peus, oi, bona dona? —Ai, jove! Tan bé que anava l'antic pont de fusta! I què donaria jo perquè hi hagués un pont! —s'exclamava la dona—. Com que sóc tan i tan velleta, cada vegada em costa més creuar aquest riu... Ai, Déu meu, no sé com m'ho faré quan el riu porti més aigua!

El diable, però, ja tenia a punt una proposta per fer-li. —Mireu, bona dona, us proposo un tracte. En una sola nit sóc capaç de construir un pont de pedra que us estalviarà mullar-vos els peus en creuar el riu. A canvi, però, m'enduré a l'infern l'ànima del primer que hi passi, i com que vós sou tan matinera...

La pobre velleta no s'ho va rumiar ni un instant i va acceptar el tracte.

El diable va estar treballant de valent tota la nit. Quan els

primers rajos de llum de l'alba treien el nas per darrere les muntanyes, el diable ja tenia bastit un bell pont de pedra, amb una gran arcada al mig i dues arcades més petites als laterals. Cansat i satisfet, es va asseure a esperar que vingués, com cada matí, la pobre velleta.

Puntual a la seva cita, la dona s'acostava lentament, mentre el diable l'observava des de l'altra banda del pont. Aquell matí, però, la bona dona anava més carregada que els altres dies. A més del càntir, duia un sac a l'esquena. El diable, tot content, va somriure. Però poc li va durar l'alegria. Quina sorpresa va tenir en veure que del sac havia sortit, rabent, un gat tot estarrufat, que un cop va haver passat el pont va començar a esgarrapar-lo.

El diable es va haver d'emportar el gat cap a l'infern, ja que aquesta havia estat la condició, i va marxar amb la cua entre cames. Així va ser com la velleta el va enganyar i va aconseguir salvar la seva ànima.

CNL EL PRAT DE LLOBREGAT

El Centre de Normalització Lingüística El Prat de Llobregat forma part del Consorci per a la Normalització Lingüística, un ens creat a partir de la voluntat comuna de la Generalitat de Catalunya i de nombrosos ajuntaments, consells comarcals i diputacions, amb l'objectiu de facilitar el coneixement, l'ús i la divulgació de la llengua pròpia de Catalunya en tots els àmbits.

El Consorci per a la Normalització Lingüística disposa d'una xarxa de 22 centres distribuïts per tot el territori.

CPS FRANCESC PALAU

El Centre de Promoció Social Francesc Palau és una associació privada sense ànim de lucre. Té com a objectiu la promoció integral de la persona, des de l'àmbit de la cultura, els valors i el sentit socialitzador.

El Centre ofereix acollida, cursos, tallers i orientació laboral, amb una atenció preferent a la dona, a les persones nouvingudes i a les que viuen situacions amb major risc d'exclusió.

Un equip professional i un nombrós grup de persones voluntàries fan possible, dia a dia, portar endavant la tasca del Centre.

CFA TERRA BAIXA

El Centre de Formació d'Adults Terra Baixa és un centre de formació de persones adultes, oficial i gratuït, que depèn del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. Té una oferta formativa que abasta des d'aprendre a llegir i escriure fins a la preparació per accedir a la universitat.

Llista d'alumnes que hi han participat:

Índex

CFA TERRA BAIXA

Abdelaziz El Hamoudi
Aderrazzak El Boukhari
Aliuvys Ojeda Suárez
Ana M. Domínguez Carrasco
Ana M. Méndez Santana
Ana Quero Torres
Antonio Del Barco Baños
Benthami Brahim
Carlos Antonio Pereiro Prieto
Carmen Cuevas Sánchez
Cecilia Sánchez Gallego
Cesar Jaime Vallés Castel
Clodoaldo Pavón Mendiola
Deai Driss
Eliseo Pascuas Núñez
Fadma Azar
Francisca Vicente Soto
Ibrahim Susam
Isabel Martínez Martínez
Jacqueline Pereira Da Silva
Jarleane Cardoso da Silva
Jevgenija Loseva
Jose Antonio Salas Pérez
Juan Carlos Martínez Velardo
Lucia Dolinska
Luz Dary Murillo Murillo
Luz Marina Montoya Domínguez
M. Carmen Marfil Lizana
M. Victoria Pérez Guaita
Manuel Trigo Carrasco
María Adoración Fernández Sánchez
María Muro López
Mercedes Puigvert
Miguel García

Miriam Luz Chamblas Gutiérrez
Myriam Clementina Morales Arancibia
Nita Rai
Paquita Rivera Castro
Pedro Quirós García
Rabab El Ferra
Rachid El Fachati
Rosa Pérez González
Tanya Nikolaeva Dimitrova
Vanesa Fragar Franqueira
Zohra M’Saddak

CPS FRANCESC PALAU

Adolfo López Aguilera
Ana Gallardo
Andrea Otvos
Antonio Salazar
Betty Endara Chávez
Dolores Castillo
Elisabeth Úbeda Muñoz
Gualberto López Bautista
Ina Morales Calderón
Isabel Álvarez
Jeannette Astudillo guerra
José Albarnez Alvarez
Joselin Muñoz
Juliana Flores
Leyla López Flores
M. Dolors Del Río Vicente
M. José Palma
M. Virginia Fuentes
Marcelo Arias de Rocha
Mariette Ríos
Miguel Cerdá

Miguel Cerdá Sardá
Napoleón Segura
Nayara Rojas Bascope
Norma Gómez
Patricia Ángel
Valentina Pérez
Vasile Brainas
Verônica Mansilla Úbeda
Vilma Bascope Galarsa
Virginia Cabrera Rubio
Virginia González
Zakia Ait Mohammed

CNL EL PRAT DE LLOBREGAT

Abderrazzak El Boukhari
Adriana Costas Miranda
Agnieszka Javecka
Ainara Hermoso Gamarra
Amalia Orenes Hornillos
Ana Gloria Guzmán Palacios
Ana Luisa Gallardo Pastén
Ana Marcela González Rodríguez
Ana Raquel de Araujo
Antonio Cañizares Córdoba
Antonio Fernández Villalba
Antonio Talavera Rodríguez
Begoña López Rodríguez
Bella Azucena Vázquez Argeta
Borja Alonso Álvarez
Candelaria Arévalo Rojas
Carlos Israel González Canales
Carmen Stimeriu
Concepción Belles Ortiz
Cruz Nielfa Cárdenas
Dan Alexandru Baetica
Daría Martínez Guerra

David Neculai
Emilia Pascu
Enrique Javier González Vaz
Eugeni Cervera Paoner
Fatima Zhora Chentouf
Francisca Baladrón Andrés
Francisca Pérez Durán
Francisco López López
Francy Gómez Serna
Gabriela Cebrián de Hevrezé
Gemma Bringué Papiol
Gemma M. Diaz-Estebanez Carrasco
Gonzalo Ronald Sandoval Durán
Guillermo Martínez Balastegui
Jenny Alicia Ventura Condo
Jerónimo Soto Amezcua
Joan Sánchez Castell
José Luis Rodríguez Fernández
Karina Aileen Cann
Katherine Acosta Herrera
Katy Madrid García
Kepa Hormaetxea Munitiz
Lenir Anastacia Vicente
Lidia Guzmán Palacios
Luciana Maciel Soares
Lupe Murciano Toral
M. Ángeles Castilla Yanes
M. Carmen Navarrete Ávila
M. del Mar Rueda Vargas
M. Dolors Armero Calleja
M. Elena Rodríguez Núñez
M. Jesús Fernández Roldán
M. Luz Cano García
Magdalena Ferrer Martín
Malen Elcorobarrutia Alberdi
Manuel Angel Carrasco Castro

Manuel Castillo Checa	Teresa Salomón Correa
María José Pavón Rangel	Verónica Isabel Navarro Ávila
Maria Odália Piedade dos Santos	Victoria Dámaris Villicaña Díaz
Maria Sandra Diéguez Sobrao	Yaritza del Carmen Valencia Valencia
Maria Santos Faustino de González	Yohjan Deibes Fernández Brand
Mariela Rosalia Emanuele Manzini	Yolanda León Gutiérrez
Marisol González Herrero	Yurani rueda Barona
Marta Moral Bachiller	Zoraida Pizarro Rodríguez
Martina Méndez Palacios	Zulma Estela Campos
Merieme Hamdan	
Miguel Àngel de la Calle	
Mohamed El Kasmid	
Mustapha Zobairi	
Narina Alakhverdyan	
Nely Yadina Espinales Alonso	
Ofelia Viteri Ronquillo	
Paulina Pérez Calderón	
Rachida Moulkhil Ep Laantri	
Rafael Acosta Herrera	
Raúl Antonio Vásquez Hernández	
Raúl Crespo González	
Raúl Sánchez López	
Rita Rubio Guerrero	
Rosa Claveria Molina	
Rosa M. Carrasco Cabanillas	
Roxana Yanet Argomedo Ruíz	
Sandra Martín López	
Sara Estela Peña Fernández	
Shirley Lorena Rodríguez Alvarado	
Silvana Samos	
Silvia Alcalá Valero	
Silvia Elizabeth Lucero Robles	
Sonia Barajas Guzmán	
Stefan Mamulea	
Susana Santiago Estepa	
Tanya Nikolaeva Dimitrova	

Hi han col·laborat com a narradors:

Narrador

Entitat/associació

Conte

Núria Rodríguez	Casa de Andalucía
Reme Herrejón	Gegants Delta Prat
Angèlica Cano	Unió Filharmònica del Prat
Miquel Terré	Amics de la Sardana
Àlex Sandoval	Diablers del Prat
Paloma Mateos	Coworking del Prat Uikú
David Allende	Les Escarxofes del Prat
Àngel Roldán	AV Cases de la Seda
Laia Campaña	Amics de l'Art del Prat
Olga Duque	Veu en Off
Saddek Maimouni	Associació Musulmans del Prat
Pedro Olivares	Teatre Kaddish
Francesc Gelabert	Amics del Prat
Berta Xirinachs	Laboratori Magnòlia

L'encantada de l'aljub
Lito, el gripau vanitós
La làmia enamorada
La ratapinyada de colors
La nit de Sant Nicolau
La llegenda de Gara i Jonay
L'abella mandrosa
La llegenda dels Payachatats
Les roques de Belogràdtxik
La llegenda del noi salmó
Ibrahim
El Sol, la Lluna i l'Estel de l'Alba
L'abric apedaçat
La llegenda del pont del Diable

Projecte

Ajuntament del Prat de Llobregat
Consorci per a la Normalització Lingüística

Participació

Departament Municipal de Cultura
Programa Municipal de Nova Ciutadania i Immigració
CNL El Prat de Llobregat
CPS Francesc Palau
CFA Terra Baixa

Col·laboració

Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Composició musical

Joan Miró

Interpretació musical

Joan Miró
Núria Cervera

Il·lustració

Beni L. Izquierdo i els alumnes del curs de Disseny Gràfic :
Antonio García Gabarre, Bastián Tapia González, Cristian Cerqueda Ezquerro, Dolores Pérez Barreira, Isabel Serrano
Fernández, M. Ángeles Mebuy Maye, Mohamed Reda El Rhihi, Regina Rafael, Sebastián Santamaria Martínez.

Disseny gràfic

Saó Prat (Empresa d'inserció)

Producció audiovisual

El Prat Ràdio
www.elprat.tv

Fotografia

Irene Gallardo

Assessorament terminològic

TERMCAT, Centre de Terminologia

Traducció i revisió dels contes en llengua original

Èlia Romo (Universitat de Barcelona. Departament d'Estudis Àrabs i Islàmics), Jordi Casals (Universitat de Barcelona.
Departament de Filologia Semítica - Àrea d'Estudis Hebreus i Arameus), Pamela Castillo, Jacint Creus, Joan Martínez,
Alfons Olivares, Míriam Urkia, Cristina Varga, Evaristo Oko Kongwe, Zohra M'Saddak, Simona Simión, Ivetta Marinova,
Pilar Iriarte, Koro Iriarte, Michael Kelly, Irene Malonga, Ainara Hermoso.

El Prat de Llobregat, octubre de 2012

*No sé si jo he triat el Prat per viure o si el Prat em va triar a mi.
El que sí que tinc clar és que el Prat és el meu lloc al món.*

inici

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**